

Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет

**Самовредновање студијског програма
специјалистичких академских студија
*Фармакотерапија у фармацеутској пракси***

Београд, мај 2023

Политика обезбеђења квалитета Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета (у даљем тексту Факултет) присутна је од самог његовог оснивања и у складу је са стратешким циљевима, мисијом и визијом развоја фармацеутске делатности у Србији кроз образовање на додипломским и последипломским студијама, укључујући и специјалистичке академске студије. Квалитет програма специјалистичким академских студија се сагледава кроз промоцију знања, идеја и креирање компетентних специјалиста фармације који у свом професионалном окружењу пружају услуге које воде промоцији и унапређењу здравља, као и побољшању социјалног и економског статуса нашег друштва.

У циљу самовредновања специјалистичких академских студија из ***Фармакотерапије у фармацеутској пракси*** (у даљем тексту **САС-ФФП**) које профилишу специјалисту фармације који ће током своје професионалне каријере успешно применити знања и вештине о рационалној фармакотерапији/фитотерапији/дијететици стечених током студија у циљу унапређења унапређења квалитета пружене услуге у овом извештају обухваћени су следећи стандарди:

Стандард 4 Квалитет студијског програма

Стандард 5 Квалитет наставног процеса

Стандард 7 Квалитет наставника и сарадника

Стандард 8 Квалитет студената

Стандард 9 Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Стандард 10 Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Стандард 11 Квалитет простора и опреме

Стандард 13 Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14 Систематско праћење и периодична провера квалитета

Стандард 4: Квалитет студијског програма

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

4.1 Студијски програм специјалистичких академских студија Фармакотерапија у фармацеутској пракси (у даљем тексту САС-ФФП) изводи се на Универзитету у Београду – Фармацеутском факултету, у организацији Катедре за фармакологију, почев од школске 2012/2013. године. Стога, Факултет више од деценију образује стручњаке у области фармакотерапије у фармацеутској делатности са намером унапређења квалитета пружене услуге. У циљу осавремењивања и побољшања квалитета овог студијског програма, редовно се и систематски проверавају и ревидирају:

- циљеви студијског програма и њихова усклађеност са циљевима високошколске установе
- структура и садржај студијског програма у погледу односа општеобразовних, научно и стручно-апликативних и теоријско-методолошких дисциплина;
- радно оптерећење студената мерено бројем ЕСПБ бодова;
- исходи и стручност које добијају студенти када заврше студијски програм и могућности запошљавања сходно унапређеним знањима и стеченим компетенцијама.

Као резултат поменутих активности Факултет се позиционирао као једина високошколска установа за школовање специјалиста фармакотерапије у фармацеутској пракси у Републици Србији.

Студијски програм САС-ФФП је први пут акредитован 2012. године, а потом реакредитован 2017. године за 48 полазника. Одлуке о акредитацији студијског програма, уверење о акредитацији високошколске установе, као и решење о допуни дозволе за рад доступни су на интернет страници Факултета (<http://pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/-/573/akreditacija/>).

Курикулум акредитованог студијског програма има дефинисане циљеве и исходе образовања, који проистичу из исхода учења сваког појединачног предмета, а представљени су на интернет страници

Факултета

(<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Programi/Specijalisti%C4%8Dke%20studije/Specijalisti%C4%8De%20akademske%20studije/2021/farmakoterapija%20u%20farmaceutskoj%20praksi.pdf>).

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз непрекидно праћење и проверу његових циљева, структуре и радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја наставних предмета и стално прикупљање информација путем анкета о квалитету студијских програма од студената, наставника и послодаваца.

4.2 Факултет има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија, укључујући и САС-ФФП. За одобравање и праћење специјалистичких студија задужена је Комисија за последипломску наставу - специјалистичке и мастер академске студије која се састаје најмање једном месечно и решава сва питања у вези са уписом кандидата и реализацијом наставе и то: разматра пријаве кандидата и формира предлоге тема завршних радова, разматра предлоге нових студијских програма и захтева за реакредитацију постојећих, учествује у припреми одговарајућих правилника и сл. Ова комисија је током 2022. израдила Правилник којим се уређују услови, начин и поступак уписа, студирања, полагања испита и одбране завршног/мастер рада на специјалистичким и мастер академским студијама на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету, који је усвојен на седници ННВ одржаној 23.6.2022. године

(<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Pravilnici%20/Pravilnik%20SAS/pravilnik%20sas%20i%20mas.pdf>).

Веома значајну улогу у праћењу и контроли квалитета студијског програма САС-ФФП има Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија (КПУКПС) чији су чланови, поред наставника и сарадника Факултета, и студенти специјалистичких академских

студија. Задатак Комисије је да разматра сва питања у вези са реализацијом наставе на САС, а нарочито исходе учења, врши евалуацију наставе и предлаже промене плана студијског програма. Промене у акредитованом студијском програму које се могу вршити без поновне акредитације, као и њихова процедура доношења и усвајања, дефинисане су упутствима Националног тела за акредитацију (НАТ). Предлог промена доставља се КПУКПС, која на основу разматрања наведених промена припрема извештај о предлозима промена који се доставља Наставно-научном већу Факултета на усвајање, а затим и НАТ-у, пре почетка школске године.

КПУКПС сваке године, организује неколико промотивних активности кроз које се потенцијални студенти Факултета упознају са најважнијим информацијама у вези са уписом у нову школску годину, али и са садржином и начином реализације програма на специјалистичким академским студијама. У побољшању квалитета студијских програма значајну улогу има и Комисија за обезбеђење квалитета и поступак самовредновања, која у сарадњи са КПУКПС доприноси унапређењу успешности програма кроз учешће у изради стандардних оперативних процедура, стратегија развоја и других документа (упутство за израду завршног и специјалистичког рада, докторске дисертације и сл.).

У периоду 2020-2023. године, Наставно-научно веће Факултета усвојило је неколико правилника у циљу унапређења студирања на специјалистичким академским студијама, међу којима и *Правилник о специјалистичким и мастер академским студијама* (<http://ph.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>).

О континуираном унапређењу квалитета студијског програма говоре следећи показатељи:

- Повећана заинтересованост за модул САС-ФФП у односу на претходни акредитациони период, упркос отежавајућих околности изазваних пандемијом. Укупан број уписаних студената на студијском програм САС - ФФП на свим годинама студија у 2022/23. и претходне две школске године (2021/22. и 2020/21. године) приказан је у Табели 4.1.;
- Висока успешност студирања, изражено кроз број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних), као и просечно трајање студија за период 2020-2023, што је приказано у Табелама 4.2. и 4.3., редом.

Од значаја је приметити да се просечно време студирања није значајно мењало након званичног продужења рока за завршетак студијског програма на трострики број школских година у односу на број неопходан за реализацију студијског програма (према Закону о високом образовању Републике Србије и измени Правилника о специјалистичким студијама од 21.06.2018. године).

4.3 Високошколска установа редовно прибавља повратне информације од послодаваца у вези са стеченим квалификацијама дипломираних студената САС. Послодавци оцењују њихово теоријско знање, практичне вештине, организационе способности и др.

Током јануара и фебруара 2023. године, *Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија* је спровела анкетирање електронским путем међу послодавцима који запошљавају специјалисте фармације који су завршили специјалистичке академске студије на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету у периоду 2019-2022. године. Циљ Анкете је да се процени и унапреди квалитет студијских програма специјалистичких академских студија на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету.

Анкета је припремљена по узору на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12)*, при чему су додата потребна питања. Анкета се састојала из 15 питања (7 питања отвореног типа и 8 питања затвореног типа). Попуњавање анкете је било анонимно, са тим да су се послодавци изјашњавали о називу и делатности припадајуће компаније/установе и функцији коју у њој обављају, као и о студијском програму специјалистичких академских студија који су запослени завршили (међу анкетераним послодавцима није било оних који запошљавају специјалисте СА-ФФП).

На послат упит добијено је укупно 5 одговора од послодаваца. Питања/добијени одговори су груписани у три категорије:

I. Подаци о послодавцу (питања 1-3)

Анкету су попунили послодавци на различитим функцијама, из компанија/установа које се баве различитим фармацеутским делатностима.

II. Подаци о специјалистима фармације (питања 4-7)

Укупан број запослених у компанијама/установама послодавца који су попунили анкету се креће између 70 и 3000, при чему број запослених са дипломом специјалисте фармације износи од 5 до 30.

Резултати Анкете се односе на специјалисте фармације који су завршили студијске програме: Фармацеутска здравствена заштита (50% одговора испитаника), Биолошки лекови и Индустријска фармација (по 25% одговора испитаника). За остале специјалисте фармације који су завршили студијске програме Фармакотерапија у фармацеутској пракси, Биохемијска дијагностика, Фармацеутски менаџмент и маркетинг, Фармакоекономија и фармацеутска легислатива и Индустријска фармација није било попуњених анкета. Специјалисти фармације који су евалуирани овом анкетом распоређени су за обављање различитих послова (наведено у одговору на питање 7).

III. Евалуација специјалиста фармације (питања 8-15)

Подједнак број испитаника (по 40%) сматра да је факултет делимично и довољно припремио специјалисте фармације да извршавају своје радне задатке, док дупло мањи број испитаника (20%) сматра да су специјалисти фармације у потпуности припремљени да обављају своје радне задатке. Нико од испитаника није одговорио да су специјалисти фармације недовољно припремљени да обављају своје радне задатке.

Исти број испитаника (по 40%) сматра да су знања и вештине које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија значајно или у довољној мери допринели побољшању квалитета њиховог рада, 20% испитаника сматра да је овај допринос изражен делимично, док нико од испитаника није одговорио да је овај допринос незнатан.

Слични одговори су добијени и на следеће питање које се односи на процену доприноса знања и вештина које су специјалисти фармације стекли у току специјалистичких академских студија на побољшање квалитета рада у компанији/установи. Према одговорима, по 40% испитаника сматра да је овај допринос значајан или делимичан, док 20% испитаника сматра да је овај допринос изражен у довољној мери.

По питању рангирања значаја знања и вештина специјалиста фармације (оценом од 1 - није значајно до 5 - веома значајно), највећи број испитаника сматра да подједнаки значај за компанију/установу имају Стручна знања и вештине и Развијеност радних навика (просечна оцена 4,4), затим следе Самосталност у раду и Тимски рад (просечна оцена 4,2), а најмањи значај имају Способност решавања практичних проблема, Стваралачки начин размишљања, Ниво организационих знања и вештина и Способност преношења знања и вештина (просечна оцена 4,0). Генерално је значај за компанију/установу свих наведених знања и вештина специјалиста фармације оцењен у довољној мери значајан (просечне оцене $\geq 4,0$).

Што се тиче нивоа знања и вештина стечених у оквиру специјалистичких академских студија, највише су оцењени Самосталност у раду и Тимски рад (просечна оцена 4,4), затим следе Стручна знања и вештине и Развијеност радних навика (просечна оцена 4,2), Способност преношења знања и вештина (просечна оцена 4,0), и најмање значајни Способност решавања практичних проблема, Стваралачки начин размишљања и Ниво организационих знања и вештина (просечне оцене 3,8). Нивои свих наведених знања и вештина специјалиста фармације су оцењени делимично значајним (просечне оцене $\geq$

3,8). Разлика између оцене значаја знања и вештина специјалиста фармације за компанију/установу и новоа датих знања и вештина стечених у оквиру специјалистичких академских студија је за сва подпитања иста (разлика износи 0,2), док код Способности преношења знања и вештина не постоји никаква разлика.

Четири петине испитаника (80%) је одговорило да је запосленима у великој мери додељен виши ниво одговорности у оквиру компаније/установе након завршетка специјалистичких академских студија, а 20% испитаника је навело да је одговорност запослених специјалиста фармације делимично повећана.

Нешто више од половине испитаника (60%) је мишљења да се при запошљавању стручног кадра из области Фармације у компанији/установи у великој мери даје предност кандидатима који имају завршене специјалистичке академске студије, док по 20% испитаника сматра да специјалисти фармације имају делимичну или незнатну предност приликом запошљавања.

Неки од испитаника (4 испитаника) су навели предлоге како је могуће унапредити квалитет студијских програма специјалистичких академских студија на Фармацеутском факултету (конкретни предлози су наведени у одговору на питање бр. 15).

У Прилогу 4.1. приказана је детаљна анализа анкета о задовољству послодаваца (обједињено за све студијске програме).

4.4 Поред анкете о вредновању педагошког рада наставника и сарадника која се редовно спроводи на крају сваког семестра, односно по завршетку наставе из сваког предмета, редовно се спроводи и анкета о вредновању целокупног студијског програма од стране свршених студената САС-ФФП.

У вези са тим, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија је спровела анкетирање електронским путем у периоду од средине децембра 2022. године до 10. јануара 2023. године међу студентима САС непосредно пре завршетка студија, или по стицању звања специјалиста фармације за модул *Фармакотерапија у фармацеутској пракси* на Универзитету у Београду – Фармацеутском факултету.

Попуњавање анкетног упитника је било анонимно, а упитник је садржао укупно 52 затворена питања и 1 питање отворено за коментаре. И овај упитник је припремљен по узор на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12)*.

На послат упит, укупно је добијено **9 одговора**. Питања/добијени одговори су груписани у неколико категорија:

1. Општи део (питања 1-4):

Већина студената САС-ФФП (77,8%) завршило је Фармацеутски факултет Универзитета у Београду, док је њих 22,2% завршило студије на неком од других универзитета у Србији. Код 55,6% анкетираних је од завршетка основних студија до уписа на САС прошло 5-10 година, код 22,2% је прошло 1-3 године, док је код 11,1% прошло више од 10 година, а код исто толико 4-5 година. Са пуним радним временом је било запослено 88,9% анкетираних, док је 11,1% имало радно време прилагођено специјализацији. Највећи број студената (77,8%) је самостално финансирао САС, док је 22,2% специјализација финансирано од стране послодавца.

2. Питања у вези уписа (питања 5-9)

Резултати анализе показују да су у истом проценту (44,4%) полазници прве информације о САС добили са интернет странице Факултета и од колега који су већ уписали/завршили специјализацију, док су се остали информисали од стране послодавца/средства јавног информисања/брошура и другог промотивног материјала. Готово сви анкетирани (88,9%) сматрају да су критеријуми за упис били у

потпуности/довољно јасни, а 11,1% да су били делимично јасни. Највећи број испитаника (88,9%) је на почетку студија (по упису) био довољно/у потпуности информисан о својим правима и обавезама као студента САС, док је 11,1% било делимично информисано. Уводне информације о САС дате од стране руководиоца на почетку студија (по упису) биле су у потпуности задовољавајуће за 88,9% испитаника, односно делимично задовољавајуће за 11,1% испитаника. Такође, сви испитаници (100%) сматрају да су, у оквиру уводних информација датих од стране руководиоца, добили информације у вези квалитета реализације наставе и студијског програма, значају њиховог мишљења за праћење и унапређење квалитета САС, и сви захтеви су били су у потпуности јасни.

3. Квалитет наставног процеса (питања 10-19)

Већина испитаника (55,6%) сматра да је организација теоријске и практичне наставе била углавном усклађена са њиховим потребама и могућностима (професионалним и личним обавезама), док 44,4% испитаника сматра да је била у потпуности усклађена. Планови и распоред теоријске и практичне наставе су били у потпуности познати пре почетка одговарајућег семестра, према мишљењу већине (66,7%) испитаника, док 33,3% одговора указује да су били углавном познати. Већина испитаника (77,8%) сматра да се настава у потпуности спроводила према унапред дефинисаном плану, а 22,2% сматра да се углавном спроводила на овај начин. Већина испитаника (88,9%) сматра да су на почетку наставе у потпуности биле доступне информације у вези предмета, начинима оцењивања, литературе, као и наставницима и сарадницима који реализују наставу, док 11,1% сматра да су углавном биле познате. Највећи број испитаника (66,7%) је у потпуности био задовољан простором у коме се одвијала настава/вежбе, баш као и расположивом опремом за рад, док је 22,2% испитаника овим било углавном задовољно, а 11,1% делимично задовољно. Интерактивност наставе у току САС је била оцењена као задовољавајућа у потпуности/углавном задовољавајућа (88,8%) или делимично задовољавајућа (11,1%). Исти проценат испитаника сматра да је укључивање практичних примера у наставу било у потпуности/углавном задовољавајуће (88,8%), односно делимично задовољавајуће (11,1%). Настава на САС је подстицала на размишљање и креативност у великој мери према мишљењу 44,4% испитаника, у потпуности (44,4%) или недовољно (11,1%), док је на самосталност у раду и на примену стечених знања подстицала у великој мери/у потпуности (66,6%), делимично (11,1%) или недовољно (22,2%). Настава на специјалистичким академским студијама је подстицала примену стечених знања у великој мери/у потпуности код 77,8% испитаника или делимично код 22,2% анкетираних.

4. Квалитет студијског програма (питања 20-38)

Сви испитаници сматрају да је наставни садржај САС-ФФП био углавном/у потпуности усклађен са потребама савремене фармацеутске/биохемијске праксе (100%). Број предмета је био адекватан у потпуности према мишљењу већине испитаника (55,6%), задовољавајући (33,3%), односно неадекватан (премало) (11,1%). Квалитет садржаја предмета је био задовољавајући (55,6%) или висок (44,4%). Обимност садржаја предмета је препознат као задовољавајућа (77,8%) или веома задовољавајућа (22,2%). Највећи број испитаника (77,8%) је оценио теоријску наставу на обавезним предметима као високо квалитетну, а за 22,2% је била задовољавајућег квалитета, док је квалитет практичне наставе оцењен као задовољавајући (55,6%), висок (33,3%) или делимично задовољавајући (11,1%). Квалитет изборних предмета у смислу садржаја и обимности је оцењен као задовољавајући (55,6%), висок (33,3%) или делимично задовољавајући (11,1%). Већина испитаника (55,6%) сматра да су наставни материјали и предложена литература за учење/израду семинарских радова/домаћих задатака и припремање испита/колоквијума били задовољавајући, 22,2% сматра да су адекватни у потпуности, а исти проценат да су делимично задовољавајући. Већина

испитаника (44,4%) је била углавном задовољна библиотечким и информатичким ресурсима Факултета, 33,3% је било задовољно у потпуности, а 22,2% делимично задовољно. Испити су били углавном адекватно конципирани према мишљењу 77,8% испитаника, односно у потпуности адекватни према мишљењу 22,2% испитаника. Сви испитаници (100%) сматрају да су методе оцењивања биле у потпуности/углавном усклађене са садржајем и обимом предмета и активностима студената. Највећи број испитаника (88,9%) сматра да је начин оцењивања од стране наставника био објективан и коректан у потпуности, док 11,1% сматра да је био углавном коректан. Сви испитаници сматрају да је однос наставника и сарадника према студентима био професионалан у потпуности. Квалитет рада и ангажовање наставника и сарадника оцењени су као адекватни у потпуности од стране 77,8% испитаника, а као углавном задовољавајући од стране 22,2% анкетираних. Већина испитаника (88,9%) сматра су наставници и сарадници били на располагању за консултације у потпуности, док 11,1% сматра да су били довољно на располагању. Студијским програмом САС-ФФП није предвиђено постојање ментора, те питања с тим у вези нису примењива.

5. Подаци о ангажованости студената и постигнутим исходима учења (питања 39-47)

Већина (66,7%) испитаника је углавном задовољно ангажовањем у оквиру САС, 22,2% је у потпуности задовољно, а 11,1% је делимично задовољно. Већина испитаника (77,8%) је углавном задовољна постигнутим резултатима, а 22,2% је у потпуности задовољна. Исти проценат (33,3%) испитаника је издвајало по 5-10, 15-20 и 25-30 сати за савладавање градива на предметима САС посматрано по једном ЕСПБ боду. Испитаници сматрају да су САС унапредиле теоријска знања у потпуности (66,7%), углавном (22,2%) или делимично (11,1%), а практична знања углавном (55,6%), у потпуности (33,3%) или делимично (11,1%), а што се тиче професионалних способности углавном (44,4%), у потпуности (44,4%) или делимично (11,1%). Такође, сматрају да су САС биле посвећене развоју индивидуалног потенцијала у потпуности (55,6%), углавном (33,3%) или делимично (11,1%). Већина испитаника сматра да су их настава и активности на САС припремили за стваралачки начин размишљања, као и за примену стечених знања и вештина у практичне сврхе у потпуности (55,6%), углавном (33,3%) или делимично (11,1%). Испитаници сматрају да су САС посвећене стицању вештина за тимски рад углавном (55,6%), у потпуности (33,3%) или делимично (11,1%). Квалитет постигнутих исхода учења на програму САС је већина кандидата (55,6%) оценила као задовољавајући у потпуности, задовољавајући углавном (33,3%) или делимично задовољавајући (11,1%). Према мишљењу испитаника, стечено знање и вештине се могу применити у радној средини или будућој професионалној пракси у потпуности (44,4%), углавном (33,3%) или делимично (22,2%). По 33,3% испитаника сматра да је усавршавање у оквиру САС допринело њиховом професионалном напретку (боља позиција у компанији, већа примања и сл.) недовољно и довољно, 22,2% да је делимично допринело, а 11,1% да је у потпуности допринело. Већина испитаника (77,8%) наставила је да ради у установи у којој су радили за време трајања школовања, њих 11,1% је престало да ради у истој установи сопственом одлуком, која нема везе са завршеном специјализацијом, а исто толико је престало да ради у истој установи сопственом одлуком, јер сматрају да им је специјализација омогућила друге опције. Већина испитаника (55,6%) је дала у потпуности задовољавајућу оцену САС, а 44,4% је дало углавном задовољавајућу оцену.

6. Подаци о раду органа управљања и стручних служби (питања 48-49)

Квалитет рада органа управљања је оцењен као у потпуности адекватан према мишљењу већине (77,8%) или као задовољавајући (22,2%). Такође, квалитет рада стручних служби је оцењен као у потпуности адекватан (77,8%), задовољавајући (11,1%) или као делимично адекватан (11,1%).

7. Остали подаци (питања 50-53)

Сви испитаници (100%) сматрају да у току САС нису никада искусили неки вид дискриминације. Испитаници су се изјаснили да нису били студенти са посебним потребама (77,8%), по 11,1% испитаника сматра да су организација и начин извођења САС били делимично, односно довољно прилагођени студентима са посебним потребама. Сви испитаници (100%) би препоручили САС-ФФП својим колегама.

Детаљан приказ резултата спроведеног анкетирања и коментари свршених студената налазе се у Прилогу 4.2.

4.5 Након последње акредитације САС-ФФП (2017. године), настављено је са активностима везаним за континуирано унапређење студијског програма прилагођавајући се савременим захтевима и стандардима високошколског образовања, као и захтевима/променама фармацеутске струке и сродних области (медицине), које заговарају холистички и мултидисциплинарни приступ пацијенту. Тиме изазови и очекивања у спровођењу рационалне фармакотерапије у фармацеутској пракси постају већи, баш као и захтеви за усвајањем нових знања и вештина.

Током 2023. године су интензивиране активности на припреми новог (ажурираног) курикулума студијског програма *Фармакотерапија у фармацеутској пракси*, уз уважавање националних и међународних прописа у области Фармације и сугестија које су пристизале од стручњака из праксе, као и информација прикупљених о квалитету студијског програма од послодаваца и студената, те су унапређени постојећи садржаји студијског програма и методе учења. Увидом у наведено, као и сагледавањем глобалних трендова еволуције фармацеутске праксе, може се закључити да је студијски програм специјалистичких академских студија *Фармакотерапија у фармацеутској пракси* усклађен са сличним признатим светским програмима, примера ради:

- *MSc Medicines Management at Medway School of Pharmacy, Univeristy of Kent*
[UKhttp://www.msp.ac.uk/studying/postgraduate/msc-med-management/index.html](http://www.msp.ac.uk/studying/postgraduate/msc-med-management/index.html)
- *Pharmacotherapy in patient care (I i II) at University of Queensland, Australia*
https://www.uq.edu.au/study/course.html?course_code=PHRM7030
https://www.uq.edu.au/study/course.html?course_code=PHRM7060
- *Pharmacotherapy, Board of Pharmacy Specialties (BPS), US*
<http://www.bpsweb.org/bps-specialties/pharmacotherapy/>.

Степен заступљености појединих стручних области, обим и садржај курсева који се изводе на студијском програму као и начин организовања наставе, дужина трајања студија упоредиви су са одговарајућим образовним програмима на иностраним високошколским установама. Студентима се на тај начин обезбеђује равноправно укључивање у домаће и иностране, мултидисциплинарне стручне и истраживачке развојне пројекте.

Електронско учење је, уз одговарајућу техничку подршку, омогућено применом платформе за е-учење за специјалистичке академске студије (<https://lectio.ph.bg.ac.rs/login/index.php>) и последипломске студије (<https://moodle.ph.bg.ac.rs/>). Поред тога, интерактивно учење и учење у оквиру радионица је заступљено у свим предметима у оквиру САС-ФФП.

4.6 Курикулум САС-ФФП је конципиран тако да постиче стваралачки начин размишљања, критичко сагледавање и анализу терапијских проблема, као и примену стечених знања и вештина у превазилажењу датог проблема у фармацеутској пракси, што је и потврђено резултатима анкете коју су радили свршени студенти (Прилог 4.2.).

По завршетку специјалистичких академских студија из Фармакотерапије у фармацеутској пракси кандидат стиче *опште компетенције*, као што су:

- разумевање етиопатогенезе, клиничке слике/тока, препоручених (не)фармаколошких мера од стране релевантних националних и међународних водича за лечење најчешћих/најзначајнијих обољења;
- критичка процена терапијске ефикасности/безбедности појединих третмана намењених за исти здравствени проблем;

- праћење и унапређење исхода лечења, препознавање терапијских проблема, одређивање терапијских приоритета и одговарајућа интервенција самостално или у договору са другим здравственим радником;
- познавање принципа рационалне фитотерапије и дијететике у превенцији/лечењу/унапређењу исхода лечења одређених обољења;
- саветовање пацијената у вези правилне и безбедне примене лекова, биљних лековитих производа и специјално дизајнираних намирница у превенцији и лечењу болести; спровођење одговарајућих мера у циљу промоције здравља и превенције болести.

Усвајањем знања из понуђених изборних области, кандидат стиче *додатне компетенције* као што су интерпретација резултата лабораторијских тестова у циљу праћења и унапређења ефикасности/безбедности примењене терапије; саветовање у вези избора и правилне примене дермокозметичких препарата; познавање и примена метода фармаковигиланце у пракси, као и законских прописа у области регистрације лекова; организовање пословних и маркетиншких активности у фармацеутској делатности.

4.7 Информације о студијском програму САС-ФФП налазе се на интернет страници Факултета (<http://ph.bg.ac.rs/files/Programi/Specijalisti%C4%8Dke%20studije/Specijalisti%C4%8Dke%20akademске%20studije/2021/farmakoterapija%20u%20farmaceutskoj%20praksi>). За студијски програм описани су структура, сврха и циљеви студијског програма, компетенције свршених студената као и курикулум програма уз распоред предмета по семестрима и годинама студија. У оквиру општих информација о студијским програмима специјалистичких академских студија наводе се релевантни документи о студирању (нпр. *Правилник о специјалистичким академским студијама, Ценовник услуга које се пружају студентима*). У Књизи предмета налазе се Картони предмета у којима се наводе подаци о наставницима на предмету, статусу предмета (обавезни или изборни), семестру у коме се одржава, броју ЕСПБ који предмет носи као и условности предмета. Поред тога, наведени су циљеви, исходи и садржај предмета, препоручена литература, методе извођења и број часова активне наставе, начини провере знања као и однос предиспитних и испитних поена. На основу података који се наводе у Картону предмета, наставник/наставници и сарадници израђују семестаре планове извођења теоријске и практичне наставе, са којима се студенти упознају пре почетка извођења теоријске, односно практичне наставе.

Студијски програм САС-ФФП није укључивао израду завршног (специјалистичког) рада, у складу са пропозицијама претходног акредитацијског циклуса.

Руководилац програма специјалистичких академских студија одржава контакт са студентима одређеног програма (завршеног или актуелног) путем *mailing* листе израђене на платформи са доменом „@list.pharmacy.bg.ac.rs“. Одржавање и ажурирање листе врше запослени у *Служби за информационе технологије*. Поред наведене листе контаката, на интернет страници Фармацеутског факултета постоје и подаци о алумни организацији факултета, који су по одобрењу студената, доступни јавности (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/250/alumni/>).

2. SWOT анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно
 ++ - средње значајно
 + - мало значајно
 0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге	O	Могућности
	Потенцијали		
	Дуга традиција извођења студијског програма у области фармакотерапије у фармацији са компетентним наставницима +++ Доступност свих информација о садржају студијских програма, као и осталих релевантних информација о студирању +++ Ангажовања наставника из комплементарних области медицине у циљу унапређења исхода лечења пацијената +++ Континуирано осавремењавање студијског програма сходно захтевима фармацеутске праксе ++		Довољно младих, обучених наставника који могу да прихвате и спроводе савремене методе наставе и тако континуирано осавремењују студијски програм+++ Већа сарадња са послодавцима у циљу праћења квалитета студијских програма +++ Побољшање функционалне интеграције знања и вештина +++ Добијање повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама ++ Добра комуникација са експертима из праксе и њихово учешће у осавремењивању студијског програма ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Финансијска и просторна ограничења за извођење неких метода наставе које су оријентисане ка исходима учења ++ Релативно мали број студената који учествује у анкетама ++		Отварање неколико високошколских установа у земљи који би могли да акредитују сличан студијски програм ++ Релативно мали број послодаваца који се одазива на учешће у анкети ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 4

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Преиспитивање квалитета	Редовна израда	КПУКПС	Континуирано	Извештај о преиспитивању

студијског програма	периодичних извештаја			студијског програма са предлогом корективних мера
Повећање учешћа послодаваца у редовном прибављању повратних информација о квалитету студија и студијског програма	Промовисати значај учешћа послодаваца	Руководилац, наставници и сарадници на студијском програму САС-ФФП	континуирано	Повећање броја анкетираних послодаваца
Усаглашавање курикулума предмета са сличним програмима у иностранству	Одржавање редовних састанака наставника	Наставници и сарадници САС-ФФП	Континуирано	Усаглашени картони предмета и планови наставе

4. Показатељи и прилози за Стандард 4

Табела 4.1. Студијски програм САС-ФФП са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне две школске године

* (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма)

Р. б.	Назив студијског програма	Укупно акредитован број студената*	Укупно уписани број студената на све године студија у последње 3 године		
			2020/21	2021/22	2022/2023
1	Фармакотерапија у фармацеутској пракси	72	45	61	65

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне три школске године у оквиру САС-ФФП. Ови подаци се израчунавају тако што се укупан број студената који су дипломирали у школској години (до 30. 09.) подели бројем студената уписаних у прву годину студија исте школске године.

САС	2020/21			2021/22			2022/23		
	уписани	дипломирани	%	уписани	дипломирани	%	уписани	дипломирани	%
Фармакотерапија у фармацеутској пракси	19	14	73,68	34	22	64,7	26	0	0

У Табели 4.3. приказано је просечно трајање студија у претходне три године. Просечно трајање студија се генерално није мењало, упркос ограничењима изазваних пандемијом.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године. Овај податак се добија тако што се за студенте који су дипломирали до краја школске године (до 30.09.) израчуна просечно трајање студирања.

САС	2020/21		2021/22		2022/23	
	Број дипломи- раних	Просечно трајање студија	Број дипломи- раних	Просечно трајање студија	Број дипломи- раних	Просечно трајање студија
Фармакотерапија у фармацеутској пракси	14	1,94	22	2,18	0	0

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

5.1 Календар наставе на студијском програму САС-ФФП прилагођен је специфичностима последипломске наставе (релативно мали број кандидата, радни однос кандидата у другим институцијама, различити термини уписа у односу на основне студије). Квалитет наставног процеса на САС-ФФП обезбеђен је имплементацијом савременог концепта студирања који подразумева ефикасно усвајање знања (интерактивна настава и мултимодални приступ) и извођењем наставе викендом како би се обезбедила савладивост програма. План и распоред наставе, теоријске и практичне, усклађени су са потребама и могућностима студената, а израђују их Руководилац студијског програма у сарадњи са предметним наставницима. Руководилац студијског програма оглашава распоред часова теоријске и практичне наставе благовремено (најмање 7 дана пре почетка наставе). Распоред наставе се објављује на електронској платформи за последипломске студије, а доставља се и путем електронске поште свим активним студентима на студијском програму специјализације. Ангажовања наставника и сарадника ван Факултета у извођењу наставе, као и сарадника/стручњака из праксе планирају се семестрално и одобрава их ресорни продекан и продекан за финансије. Сви испитаници сматрају да је организација теоријске и практичне наставе била у потпуности усклађена са њиховим потребама и могућностима (професионалним и личним обавезама) (Прилог 5.1.).

5.2 Теоријска и практична настава на САС-ФФП су интерактивног карактера, са бројним и разнородним примерима из праксе, усмерене да подстакну студенте на критичко размишљање, креативност, самосталност у раду и примену стечених знања у циљу превазилажења терапијских проблема. Теоријска и практична настава су међусобно повезано, организоване тако да се након сваке изведене теоријске тематске јединице, одржи практична настава са детаљно разрађеним студијама случаја и дискусијом између полазника и свих извођача наставе. Током извођења наставе наставници и сарадници имају високо професионалан однос са студентима, што потврђују у резултати анкете која је спроведена електронским изјашњавањем у периоду јун-септембар 2021. године од стране Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломских студија међу активним студентима специјалистичких академских студија из Фармакотерапије у фармацеутској пракси (Прилог 5.1.). Упитник је припремљен по узор на упитник за процену квалитета последипломског образовања *European Association for Quality Assurance in Higher Education* 2010, Helsinki (ENQA workshop report 12). Упитник је садржао укупно 52 затворена питања и 1 питање отворено за коментаре. На послат упит, добијена су три одговора од активних студената. На основу резултата обрађених анкета уочава се да је већина студената задовољна квалитетом наставног процеса. Прецизније:

- Сви испитаници (100%) сматрају да је организација теоријске и практичне наставе била у потпуности усклађена са њиховим потребама и могућностима (професионалним и личним обавезама). Планови и распоред теоријске и практичне наставе су били познати пре почетка одговарајућег семестра, у потпуности према мишљењу 66,7% испитаника, и 33,3% испитаника сматра да су били углавном познати. Већина испитаника (66,7%) сматра да се настава у потпуности спроводила према унапред дефинисаном плану, а 33,3% испитаника да се углавном спроводила на договорен начин. Сви су сагласни да су на почетку наставе били у довољној мери информисани о предметима, начину оцењивања, литератури, као и наставницима и сарадницима који реализују наставу.
- Већина испитаника је била задовољна у потпуности (66,7%) или углавном задовољна (33,3%) простором у коме се одвијала настава/вежбе и расположивом опремом за рад. Интерактивност наставе током курса САС-ФФП је оцењена као у потпуности задовољавајућа (66,7%) или углавном задовољавајућа (33,3%).
- Већина (66,7%) анкетираних сматра да је укључивање практичних примера у наставу специјалистичких академских студија било углавном задовољавајуће, а 33,3% испитаника да је било задовољавајуће у потпуности. Настава на САС је подстицала на

размишљање и креативност у потпуности (33,3%), великој мери (66,7%), као и на самосталност у раду у потпуности (33,3%), у великој мери (33,3%) и делимично (33,3%), док је на примену стечених знања подстицала у потпуности (33,3%), у великој мери (33,3%) и недовољно (33,3%).

Генерално, сви испитаници су у потпуности/довољној мери задовољни овим модулом САС. Сви испитаници (100%) би препоручили САС-ФФП својим колегама.

Детаљан приказ резултата спроведеног анкетирања и коментари студената дати су у Прилогу 5.1.

5.3 Курикулум студијског програма САС-ФФП садржи све релевантне податке о сваком од предмета, као и наставне методе за њихову реализацију како би се постигли исходи студијског програма, што је описано у Стандарду 4. Планирање, припрема и реализација наставе за конкретан наставни предмет усклађују се према потребама студијског програма и описа наставног предмета кроз Картоне предмета, који су израђени по стандардима *Националног савета за акредитацију*. Усвајањем неопходних измена картона предмета пре почетка семестра обезбеђује се да се на сваком предмету учине доступним студентима релевантне информације, које укључују:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ, условност предмета;
- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

Семестрални план наставе за сваки предмет САС-ФФП израђују предметни наставници. Наставни план садржи распоред тематских целина/наставних јединица по часовима/недељама за теоријску и практичну наставу, као и име наставника/сарадника који изводи наставу.

Све информације, потребни материјали за предавања и вежбе, као и обавештења доступни су на платформама за електронско учење: (<https://moodle.ph.bg.ac.rs/>) за студенте свих видова последипломске наставе. Наставници и сарадници су обучени да самостално користе ове платформе и оне се успешно користе за реализацију наставе на САС-ФФП. Детаљна процедура планирања, припреме и реализације наставе као и управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе приказани су у документима *Планирање, припрема и реализација наставе (SOP16)* и *Управљање неусаглашеном услугом у процесу наставе (SOP13)*. Наведени документи су део документације система управљања квалитетом (*QMC*), који је уведен у току 2014. године (последња измена у марту 2017. године) и доступни су на интерној рачунарској мрежи (Прилог 5.2.).

На основу Одлуке о проглашењу ванредног стања на територији Републике Србије и члана 25. Статута Фармацеутског факултета у Београду 18.03.2020. године, Декан Факултета донео је одлуку о именовању *Тима за организацију наставе за време трајања проглашеног ванредног стања* који је припремио Препоруке за извођење теоријске и практичне наставе на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету током ванредног стања, као и већи број упутстава за одржавање предавања преко *Webex* платформе. Постојећи курс *Обука за Moodle* на платформи *Lectio* постао је доступан свим наставницима и сарадницима.

Све релевантне информације о САС-ФФП (конкурс за упис, прелиминарне и коначне ранг листе, студијски програми, обавештења и важна документа) доступне су на интернет страници Факултета (<http://pharmacy.bg.ac.rs/studije/7/specijalisti%C4%8Dke-akademske-studije/>).

5.4 На Факултету се систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузимају корективне мере за његово унапређење. О одржаној теоријској настави води се писана евиденција у оквиру Дневника теоријске наставе који се налазе на Катедри за фармакологију, која је носилац овог студијског програма. Дневник теоријске наставе нема дефинисану форму, али мора да садржи: датум, време

и место одржавања часа, наставну јединицу која је тог часа обрађена, име и потпис наставника који је одржао час и напомене (нпр. број присутних студената и сл.). Руководилац САС-ФФП је одговоран за тачност Дневника теоријске наставе и обавезан је да га неколико пута у току семестра овери својим потписом.

Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију координира целокупни наставни процес и стара се о правилном и доследном спровођењу теоријске и практичне наставе, као и испита на свим модулима специјалистичких академских студија, укључујући и САС-ФФП.

Руководилац САС-ФФП доставља КПУКПС предлоге за измене Картона предмета за наредну школску годину, према Правилнику о начину промене акредитованог студијског програма, до 15. јула текуће школске године. Ресорна комисија разматра приспеле предлоге и припрема одговарајући извештај, који се усваја на септембарској седници Наставно-научног већа Факултета.

Након одржане наставе у претходној школској години, наставници и сарадници су у могућности да сагледају потребу за корекцијама плана рада и изврше их до почетка наредне школске године, а према процедури описаној у *Правилнику о начину промене акредитованог студијског програма* (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>) (Прилог 5.2.).

Факултет подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника на разне начине. Осим што омогућује наставницима учешће на научним и стручним скуповима, домаћим и страним пројектима, Факултет је донео *Правилник о ближим условима избора у звање наставника* (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>) (Прилог 5.3.), где се од наставника тражи да задовољи, поред научних, наставне и педагошке критеријуме.

2. SWOT анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/нУнутрашње снаге Потенцијали	О	Могућности
Веома компетентан (висок <i>h</i>-индекс и цитираност наставника који реализују САС-ФФП према бази СКОПУС) и мотивисан наставни кадар +++ Распоред наставе, предавања, материјали и информације за све предмете су доступни на сајту Факултета +++ Усклађивање реализације наставног процеса према захтевима студената (викенд настава, динамика прилагођена професионалним активностима кандидата) +++ Активно учешће студената у наставном		Упознавање и укључење већег броја наставника у систематско праћење квалитета наставе +++ Увођење нових метода наставе +++ Стварање предуслова за акредитацију студијског програма који ће се изводити у целости онлајн +++ Међународна акредитација студијског програма +++ Побољшање систематског праћења квалитета наставе и увођење корективних мера ++	

процесу путем чланства у одговарајућим комисијама ++			
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
Због недовољног учионичког простора, неке методе учења није могуће реализовати ++		Предавања и остали наставни материјали који су на сајту доступни су интелектуална својина наставника коју могу преузети конкурентски факултети, што се већ дешавало ++	

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Стандарда 5

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Преиспитивање квалитета студијског програма	Редовна израда периодичних извештаја	КПУКПС	Континуирано	Извештај о преиспитивању студијског програма са предлогом корективних мера
Увођење електронског учења	Припрема садржаја за објављивање на платформи за е-учење	Руководилац, наставници и сарадници на студијском програму САС-ФФП	Континуирано	Анкета студената о квалитету наставног процеса
Усаглашавање курикулума предмета са студијама у иностранству	Одржавање редовних састанака наставника	Наставници и сарадници САС-ФФП	Континуирано	Усаглашени картони предмета и планови наставе

4. Показатељи и прилози за Стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадник

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

Квалитет наставног кадра који реализује студијски програм САС-ФФП обезбеђује се пажљивим планирањем и селекцијом јавним поступцима дефинисаним правним актима Универзитета и Факултета, подстицајем сталног усавршавања, као и провером квалитета њиховог рада.

7.1 Поступак и услови за избор наставника и сарадника ангажованих на студијском програму САС-ФФП су унапред утврђени, јавни су и дефинисани општим правним актима и то: *Законом о високом образовању; Законом о науци и истраживањима; Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача; општим актима Универзитета у Београду* (Статутом, Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду) и општим актима Факултета (Статут и *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*) (Прилог 7.1.).

Поступак и услови за избор наставника и сарадника су са једне стране доступни оцени стручне и шире јавности, а са друге стране су предмет периодичне провере и усавршавања, што показује велики број новина које су у овом периоду инкорпориране у *Закон о високом образовању*, општа акта Универзитета у Београду и у *Правилнику о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*. Такође током 2022. године Универзитет у Београду је донео нов *Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду* (Гласник Универзитета у Београду, бр. 237/22, 240/22 и 242/22).

Факултет се приликом избора у наставничка звања придржава критеријума Националног савета за високо образовање и настоји да критеријуме за стицање звања наставника који се утврђени општим актима Универзитету унапреди, у циљу дефинисања сопствених (интерних) стандарда за изборе у звања наставника на Факултету. У циљу дефинисања истих, Факултет је први пут 2008. године донео *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*, који је до сада ревидиран два пута, последњи пут 2018. године (доступан на интернет страници Факултета, Прилог 7.1.).

7.2 Факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних услова и поступака који су дефинисани законом и општим актима Универзитета у Београду и Факултета, тако да је поступак избора у звање наставника на Факултету прописан општим актом Универзитета у Београду, односно Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, који је Универзитет у Београду донео 2022. године. Овај правилник је унео велике измене у поступак избора наставника на више начина. До наведеног датума примењивао се Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду (Гласник Универзитета у Београду, бр. 200/17 и 210/19). Сходно поступку избора у звања наставника по овим правилницима, Факултет по истом поступку спроводи и избор у звање сарадника.

Сви наставници који се бирају у звање наставника на Факултету се бирају у исто сходно условима који је дефинисао *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*, који поред општих услова, дефинише обавезне (наставни рад и научноистраживачки рад) и изборне услове (стручно-професионални допринос, допринос у академској и широј заједници и сарадња са другим високошколским и научноистраживачким установама у земљи и иностранству) неопходне за избор у звање. Ближе одреднице обавезних и изборних услова су дефинисане сходно надлежности стручног органа Универзитета у Београду који доноси одлуку или даје мишљење за избор, односно постојањем испуњености услова дефинисаних општим актом матичног факултета уколико је иста предвиђена.

Основ за вредновање научне активности наставника и сарадника је дефинисан *Правилником о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* којим се врши вредновање научних радова на основу важеће категоризације часописа.

Као један од показатеља настојања Факултета да се приликом избора у наставничка звања инсистира на научној и педагошкој активности наставног особља су и дефинисани минимални услови Правилником о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету (Прилог 7.1.), који за избор у прво наставничко звање - звање доцента, предвиђа у оквиру наставне активности приступно предавање позитивно оцењено од стране комисије и позитивну оцену педагошког рада (најмање „врло добар“) у студентским анкетама, а са друге стране и научну активност (објављено 5 радова са SCI листе).

7.3 Факултет систематски прати и подстиче научну и педагошку активност наставника и сарадника, укључујући оне који су ангажовани на САС-ФФП. Капацитет Факултета у кадровским ресурсима за квалитетно обављање наставне, научноистраживачке, стручне и здравствене делатности може се сагледати кроз податке о броју, звању и статусу ангажовања наставника датих у табели (Табела 7.1.). У оквиру САС-ФФП стално је ангажовано 19 наставника који су са пуним радним временом запослени на Факултету, у оквиру три катедре (Катедра за фармакологију, Катедра за фармакогнозију и Катедра за броматологију). Сходно курикулуму, ангажовано је још најмање два наставника по генерацији студената који реализују наставу и проверу знања из изборних предмета. Од укупно 22 наставника који су били укључени у реализацији наставе у претходном трогодишњем периоду, а запослени су на Факултету, 15 је у звању редовног професора, четири у звању ванредних професора, док је троје наставника у звању доцента. Структура наставника запослених на Факултету дата је у Табели 7.1А.

Значајан показатељ квалитета научне активности наставника се одражава кроз вредност Хиршовог индекса (*h-index*), а која се може пратити кроз SCOPUS базу података.

Резултати расподеле *h-index-a* су приказани по следећим кластерима:

<i>h-index</i>	Број наставника
5-9	3
10-15	9
16-20	7
21-26	3

Други показатељ научних компетенција наставника је апсолутна цитираност публикација на којима су наставници САС-ФФП (ко)аутори, а према SCOPUS бази података. Резултати по том критеријуми су следећи:

Цитираност наставника	Број наставника
50-250	1
251-400	4
401-600	6
601-1000	6
1001-1500	3
1501-2000	1
> 2000	1

У односу на претходни период бележи се пораст научног кредибилитета наставника који реализују наставу на САС-ФФП, што потврђује њихову трајну опредељеност за научноистраживачки рад. Треба додати и да се неколико млађих наставника прикључило студијском програму САС-ФФП, који су такође успели да остваре значајне научноистраживачке резултате у релативно кратком периоду.

Факултет непрекидно ради на обезбеђивању услова и подстицању наставника и сарадника за научноистраживачки рад кроз реализацију различитих врста пројеката (међународних и националних) и континуирано прати овај аспект квалитета кроз индикатор-број публикованих радова у међународним часописима, који из године у годину расте.

A. Међународни и билатерални пројекти

- **2019-2022**, *H2020-Innovative Medicines Initiative ongoing project IMI2-2017-13-10: - Improving the preclinical prediction of adverse effects of pharmaceuticals on the nervous system (NeuroDeRisk, Grant agreement ID: 821528)*; координатор са српске стране и руководилац другог радног пакета: проф. др Мирослав Савић (Катедра за фармакологију). Уговор за овај IMI project H2020-JTI-IMI2-2017-13/821528, под називом "Neurotoxicity De-Risking in Preclinical Drug Discovery (NeuroDeRisk)" склопљен је 18. марта 2019. године. У функцији реализације овог пројекта, у пуном капацитету ангажована је Лабораторија за рад са хуманим индукованим плурипотентним матичним ћелијама. Више информација на: <http://www.pharmacy.bg.ac.rs/nims/me%C4%91unarodni-projekti/4099/h2020-imi-projekat-neuroderisk/>.
- **2018-2020**, билатерални пројекат научне и технолошке сарадње Републике Србије и Републике Аустрије (451-03-02141/2017-09/05): *Involvement of GABA A receptors in modulation of neuropathic pain in animal models*; руководилац српског пројектног тима: проф. др Мирослав Савић (Катедра за фармакологију).
- **2018-2020**, билатерални пројекат научне и технолошке сарадње Републике Србије и НР Кине (451-00-00478/2018-09/12): „Фармаколошка испитивања на хуманим бајпас графтовима“; руководилац српског пројектног тима: проф. др Александра Новаковић (Катедра за фармакологију).
- **2018-2021**, билатерални пројекат научне и технолошке сарадње Републике Србије и Републике Аустрије (451-03-02141/2017-09/35): „Процена потенцијала новог концепта додатка исхрани са пробиотицима у третману гојазности придружених коморбидитета“; руководилац српског пројектног тима: проф. др Брижита Ђорђевић (Катедра за броматологију).
- **2018-2022**, билатерални пројекат научне и технолошке сарадње Републике Србије и Републике Аустрије (451-03-02141/2017-09/35): “Процена ефекта новог пробиотичког концепта у третману гојазности и придружених коморбидитета“; руководилац српског пројектног тима: проф. др Брижита Ђорђевић (Катедра за броматологију).
- **2017-2021**, COST акција A16112, *Personalized Nutrition in aging society: redox control of major age-related disease (Action NutRedOx)*, сарадња са *Western Norway University of Applied Sciences (HVL)*, Берген, Норвешка; MC заменик са српске стране проф. др Слађана Шобајић, остало чланови Катедре за броматологију су учесници.
- **2018-2022**, COST акција CA17117, *Towards an International Network for Evidence-based Research in Clinical Health Research (EVBRES)*, сарадња са *Université Dijon*, Дижон, Француска; MC заменик са српске стране проф. др Слађана Шобајић, остали чланови Катедре за броматологију су учесници.
- **2022-2026**, COST акција CA21122: *PROmoting GeRiAtric Medicine IN countries where it is still eMerGing (PROGRAMMING)*, испред Факултета координатор проф. др Слађана Шобајић, а чланови Катедре за броматологију, Катедре за социјалну фармацију и фармацеутско законодавство, Катедре за фармакокинетику и клиничку фармацију су учесници.
- **2022-2026**, COST акција CA21139, *3Rs concepts to improve the quality of biomedical science (IMPROVE)*, испред Факултета координатор доц. др Вања Тодоровић, а чланови Катедре за броматологију су учесници.

B. Национални пројекти

Почев од 01.01.2022. године, наставници и сарадници катедри које учествују у реализацији наставе на САС-ФФП добили су финансирање националних пројеката у оквиру програма „Идеје“ Фонда за науку Републике Србије за период **2022-2024**, и то:

- *Multimodal control of chronic pain and comorbidities with atypical analgesics – “two birds with one stone” (Fight_PainAndComorb)*, руководилац: проф. др Радица Степановић Петровић (Катедра за фармакологију);

- *Neuroimmune aspects of mood, anxiety and cognitive effects of leads/drug candidates acting at GABAA and/or sigma-2 receptors: In vitro/in vivo delineation by nano- and hiPSC-based platform (NanoCellEмоCог)*, руководилац: проф. др Мирослав Савић (Катедра за фармакологију);
- *Value-Added Products from Maize, Wheat and Sunflower Waste as Raw Materials for Pharmaceutical and Food Industry (PhAgroWaste)*, руководилац: проф. др Зоран Максимовић (Катедра за фармакогнозију).

До 2019. године предавачи на САС-ФФП били су руководиоци и учесници већег броја пројеката, и то у области:

- **Основних истраживања** - 175045 (руководилац: проф. др Радица Степановић-Петровић; Катедра за фармакологију), 175076 (руководилац: проф. др Мирослав Савић; Катедра за фармакологију), 175088 (проф. др Александра Новаковић; Катедра за фармакологију), 173021 (проф. др Нада Ковачевић; Катедра за фармакогнозију);
- **Интегралних и интердисциплинарних истраживања** – 46001 (координатор са Фармацеутског факултета: проф. др Слађана Шобајић) и 46009 (координатор са Фармацеутског факултета: проф. др Иван Станковић);
- **Технолошког развоја** – 31089 (руководилац: проф. др Зоран Максимовић).

Од 2019. године је актуелно институционално финансирање претходно наведених истраживачких група путем Уговора о реализацији и финансирању научноистраживачког рада Универзитета у Београду – Фармацеутског факултета, евиденциони број: 451-03-9/2021-14/200161.

7.4 Дугорочна политика квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка се спроводи кроз избор студената докторских академских студија са највишом просечном оценом и са високом просечном оценом добијеном од стране студената додипломских студија на стручно-апликативним предметима (Фармакотерапија, Фитотерапија, Дијететика) као кандидата за сараднике на САС-ФФП, као и кроз подстицање за различита усавршавања. Континуитет у усавршавању младих кадрова представља и њихова опредељеност за стицањем нових знања кроз упис и завршавање специјалистичких академских студија које се организују и изводе на Факултету. САС-ФФП је у периоду 2019-2023. године завршило 8 наставника и сарадника, који су укључени у реализацију наставе на овом модулу специјалистичких студија.

Подстицање педагошке активности наставника и сарадника се осим кроз учешће на пројектима наведеним у претходним ставовима, спроводи и кроз обезбеђивање едукација везаних за стицање наставничких компетенција и академских вештина. На Факултету су у претходном периоду одржавана предавања са овом тематиком од стране колега са факултета у саставу Универзитета у Београду, а Универзитет у Београду је организовао обуку у оквиру програма под називом: „*Training & research for Academic Newcomers-TRAIN*“ („*TRAIN*“), кроз модуле који су обухватили дидактику у високом образовању и вештину држања ефективних презентација. Крајњи резултат ових унапређених знања у новим методама наставе је њихово имплементирање у процес наставе на предметима на специјалистичким академским студијама.

7.5 Наставници и сарадници на САС-ФФП се стално усавршавају кроз студијске боравке, специјализације, учешћа на научним и стручним скуповима. Поред горенаведеног стручног усавршавања кроз стицање знања специјалисте фармације (САС-ФФП), поједини сарадници су остварили студијске боравке у циљу стручног/научног усавршавања (асист. др Бранка Дивовић-Матовић; летња школа *Clinical Skills in the Treatment of Anxiety and Depression: Hands-on Practice and Heads-on Theory*, у Холандији (2019). На VIII Конгресу фармaceuta Србије са међународним учешћем, (Београд, октобар 2022), већина наставника и сарадника који реализују наставу на САС-ФФП је у оквиру секција за фармакотерапију, лековите биљке и фитотерапију, дијететику и санитарну хемију представило најновија сазнања из одговарајућих ресорних области. На истом Конгресу су наставници и сарадници са катедри које су носиоци САС-ФФП представили резултате свог научноистраживачког рада. Многобројни стручни скупови, у организацији СФУС-а, НАПСЕР-а, АЛИМС-а, Фармацеутске коморе Србије, Студентског парламента и других, укључивали су ангажовање наставника и сарадника са САС-ФФП.

7.6 Факултет при избору и унапређењу наставно-научног кадра посебно вреднује повезаност рада у образовању са радом на пројектима у другим областима привредног и друштвеног живота који се огледа кроз специфичне изборне услове за избор у звање наставника на Факултету, а које предвиђа *Правилник о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*.

Наставници и сарадници САС-ФФП остварују дугогодишњу сарадњу са својим колегама у земљи и иностранству кроз заједничко учешће у реализацији пројеката, припреми монографија, као и чланство у комисијама за избор у сарадничка и наставничка звања и одбрану завршних радова и докторских дисертација. Сви наставници/сарадници САС-ФФП су ангажовани на рецензији научних радова и наставне литературе, а неки су уредници (проф. др Радица Степановић-Петровић; Архив за фармацију)/чланови уредништва националних (проф. др Маја Томић, проф. др Татјана Кундакови-Васовић, проф. др Иван Станковић; Архив за фармацију) и међународних часописа.

Наставници који учествују на САС-ФФП агажовани су као експерти, председавајући, чланови и/или учесници у раду бројних стручних тела, органа, одбора и комисија институција, националног или интернационалног карактера и то: чланови Савеза фармацеутских удружења Србије (већина), чланови Фармацеутске Коморе Србије, члан Матичног научног одбора за медицинске науке у области основних истраживања (проф. др Мирослав Савић), чланови Научног одбора VIII Конгреса фармацеута са међународним учешћем (проф. др Маја Томић, проф. др Слађана Шобајић, проф. др Силвана Петровић); чланови Већа медицинских наука Универзитета у Београду (проф. др Радица Степановић-Петровић, проф. др Слађана Шобајић), члан Сената Универзитета у Београду (проф. др Слађана Шобајић), чланови Српског фармаколошког друштва, чланови Друштва за неуронауке Србије, заменик председника радних група при Министартву здравља за израду правилника о додацима исхрани, помоћним средствима у производњи хране, храни за специфичне популационе групе и храни са измењеним нутритивним саставом (проф. др Слађана Шобајић).

Такође, веома запажене су активности наставника кроз рад центара Факултета у оквиру којих се организују предавања, школе, семинари, обуке и конференције чији је циљ осим реализације научне сарадње са другим институцијама и оспособљавање кадрова путем перманентног образовања и иновације знања.

7.7 Катедра за фармакологију, предлагач студијског програма САС-ФФП, при избору и унапређењу наставно-научног и стручног кадра посебно вреднује педагошке способности наставника и сарадника кроз одредбе *Правилника о ближим условима за избор у звање наставника на Факултету*.

Сви наставници и сарадници изводе наставу на високо професионалан начин, што потврђују и резултати анкета и евалуација које су одређеном динамиком спроводе међу студентима САС-ФФП. Анкета о студентском вредновању педагошког рада наставника и сарадника се спроводи електронским путем од стране студената Факултета који је анонимно попуњавају, а Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија на основу добијених резултата израђује извештаје који се презентују пред стручним органом Факултета. У Анкети спроведеној у периоду од јуна до средине децембра 2022. међу студентима САС-ФФП непосредно пре завршетка студија или убрзо по завршетку, наведено је следеће:

„Сви испитаници (100%) су проценили квалитет рада и ангажовање наставника и сарадника као адекватни у потпуности/углавном задовољавајући. Већина испитаника (88,9%) сматра су наставници и сарадници били на располагању за консултације у потпуности, док 11,1% сматра да су били довољно на располагању.“

2. SWOT анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Критеријуми за избор наставника су строжи у односу на критеријуме Универзитета у Београду +++ Обезбеђена перманентна едукација и усавршавање наставника и сарадника +++ Присуство дугорочне политике селекције наставног и истраживачког подмладка +++ Наставници имају високе <i>h</i>-индексе и цитираност ++		Конкурисање и учешће у међународним пројектима +++ Предлагање наставног особља Факултета у чланства стручних организација и тела +++ Организација већег броја курсева континуиране едукације у складу са тржишним условима ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Не постоји одговарајућа мотивација наставника и сарадника за ангажовање у националним и међународним удружењима и експертским групама ++		Недовољна посвећеност наставника едукацији за методологију извођења наставе +++ Недовољан број младих сарадника +++ Непрепознавање снаге конкуренције ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 7

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)

Унапређење квалитета наставника и сарадника	Подстицај ангажовања наставника и сарадника за ангажовање у националним и међународним удружењим и експертским удружењима	Декан Руководилац САС-ФФП Комисија за обезбеђење квалитета	Континуирано	Већи број наставника и сарадника који учествују у раду националних и међународних удружења и
	Едукација наставника и сарадника у смислу унапређења стручних знања и методологије извођења наставе	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију	Континуирано	Већи број наставника и сарадника са унапређеним компетенцијама
	Усавршавање знања и вештина сходно захтевима фармацеутске праксе	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Руководилац САС-ФФП	Континуирано	Већи број задовољних послодаваца (међу анкетираним)

4. Показатељи и прилози за Стандард 7

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору) ангажовани на САС-ФФП

А. Наставници у радном односу са пуним или непуним радним временом

РБ	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
1.	Радица, М, Степановић Петровић	Редовни професор	06.07.2007.	100	Експериментална фармакологија
2.	Мирослав, М, Савић	Редовни професор	21.10.2015.	100	Фармакологија
3.	Александра, Н, Новаковић	Редовни професор	19.09.2018.	100	Фармакологија

4.	Маја, А, Томић	Редовни професор	11.03.2020.	100	Фармакологија
5.	Ана, М, Мицов	Ванредни професор	07.06.2022.	100	Фармакологија
6.	Нада, Н, Ковачевић	Редовни професор	09.06.2005.	100	Фармакогнозија
7.	Силвана, Д, Петровић	Редовни професор	19.01.2010.	100	Фармакогнозија
8.	Татјана, Д, Кундаковић-Васовић	Редовни професор	13.12.2017.	100	Фармакогнозија
9.	Зоран, А, Максимовић	Редовни професор	11.03.2020.	100	Фармакогнозија
10.	Милица, М, Дробац	Редовни професор	15.06.2022.	100	Фармакогнозија
11.	Мирјана, Д, Марчетић	Ванредни професор	15.11.2022.	100	Фармакогнозија
12.	Јелена, М, Кукић-Марковић	Доцент	06.09.2022.	100	Фармакогнозија
13.	Слађана, С, Шобајић	Редовни професор	21.02.2007.	100	Хемија хране и дијететских производа
14.	Иван, М, Станковић	Редовни професор	21.02.2007.	100	Хемија хране и дијететских производа
15.	Брижита, И, Ђорђевић	Редовни професор	26.10.2016.	100	Броматологија
16.	Бојана, Б, Видовић	Ванредни професор	08.12.2020.	100	Хемија хране и дијететских производа
17.	Ивана, К, Ђуричић	Ванредни професор	08.12.2020.	100	Хемија хране и дијететских производа
18.	Невена, Ђ, Ивановић	Доцент	26.02.2019.	100	Броматологија
19.	Вања, М, Тодоровић	Доцент	12.04.2022.	100	Броматологија

20.	Снежана, Д, Савић	Редовни професор	12.04.2017.	100	Фармацетуска технологија
21.	Виолета, Б, Допсај	Редовни професор	19.01.2010.	100	Медицинска биохемија
22.	Валентина, Д, Маринковић	Редовни професор	16.12.2020.	100	Социјална фармација

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору) ангажовани на САС-ФФП

А. Сарадници у радном односу са пуним или непуним радним временом

РБ	Име, средње слово, презиме	Звање	Датум избора	% запослења	Ужа научна, уметничка односно стручна област за коју је биран
1.	Марија, Ј, Маринко	Асистент са докторатом	04.03.2021.	100	Фармакологија
2.	Урош, Б, Пецикоза	Асистент са докторатом	25.11.2021.	100	Фармакологија
3.	Бранка, Д, Дивовић- Матовић	Асистент	15.10.2020.	100	Фармакологија
4.	Александра, В, Ковачевић	Асистент	24.11.2022.	100	Фармакологија
5.	Катарина, Д, Настић	Асистент	25.11.2021.	100	Фармакологија
6.	Невена, М, Дабетић	Асистент	20.10.2022.	100	Броматологија

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Стандард 8: Квалитет студената

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

8.1 Услови уписа на САС-ФФП су јасно и детаљно дефинисани, доступни јавности и налазе се на интернет страници Факултета, као и у заједничком Конкурсу који објављује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (од 2022. године Министарство просвете). Студенти који се уписују на САС-ФФП у потпуности испуњавају услове предвиђене *Правилником о специјалистичким академским студијама Фармацеутског факултета и Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду*. Све релевантне информације и подаци везани за студирање налазе се доступни на интернет страници Факултета и редовно се ажурирају. Да су пропозиције уписа биле јасне и доступне студентима говоре резултати анкета. Примера ради, анкетирани студенти (јун-децембар, 2021. године) наводе следеће:

„Резултати анализе показују да је 66,67% анкетираних прве информације о САС-у добило са интернет странице Фармацеутског факултета, а 33,3% анкетираних од колега који су већ уписали/завршили специјализацију. Сви анкетирани (100%) сматрају да су критеријуми за упис били потпуно јасни. Сви испитаници су на почетку студија (по упису) били потпуно/у довољној мери информисани и својим правима и обавезама као студента САС. Уводне информације о САС дате од стране руководиоца на почетку студија (по упису) биле су потпуно задовољавајуће за све испитанике (100%) и сви анкетирани (100%) су, у оквиру уводних информација датим од стране руководиоца добили информације у вези квалитета реализације наставе и студијског програма, значају њиховог мишљења за праћење и унапређење квалитета САС, и јасни су били захтеви шта се од њих очекује у вези квалитета реализације наставе и студијског програма.“

У оквиру *Дана отворених врата* које Факултет организује једном годишње за све потенцијалне студенте, укључујући и студенте САС, могуће је информисати се о свим видовим последипломске наставе које реализује Факултет. КПУКПС припремила је посебне брошуре о свим САС модулима које се деле заинтересованим студентима на овој манифестацији, као и на скуповима у организацији СФУС-а.

8.2 На студијски програм САС-ФФП могу се пријавити кандидати који су имају завршен Фармацеутски, Медицински, Стоматолошки или Факултет Ветеринарске медицине. САС-ФФП углавном уписују кандидати са завршеним Фармацеутским факултетом. Рангирање кандидата за упис у прву годину специјалистичких академских студија врши се на основу пондерисане просечне оцене остварене на претходно завршеним студијама у односу на дужину студирања, а према мерилима утврђеним општим актом Факултета, односно Универзитета (Прилог 8.1.). Све релевантне информације и подаци везани за упис на студије налазе се на интернет страници Факултета и у заједничком Конкурсу који објављује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. У Табели 8.1. дат је преглед броја студената уписаних на САС-ФФП у текућој школској години.

Процедура уписа студената на све нивое студија детаљно је описана у *Правилнику о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду*, коју Факултет у потпуности поштује (односи се и на упис студената на специјалистичке академске студије – Фармакотерапија у фармацеутској пракси), а који се налази на интернет страници Универзитета у Београду (Прилог 8.1.).

Број студената који се уписује на САС-ФФП утврђен је општим планом уписа на студијске програме Фармацеутског факултета који усваја Наставно-научно веће Фармацеутског факултета и доставља Већу Универзитета. Универзитет у Београду расписује заједнички конкурс за упис студената на специјалистичке академске студије. Од значаја је поменути да се заинтересованост кандидата, као и број уписаних није смањивао током пандемије и ограничења која су наступила с тим у вези. Напротив, забележен је позитиван тренд уписа на САС-ФФП у односу на период пре 2019. године.

8.3 Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета, што је дефинисано и Статутом Факултета који је доступан на интернет страници Факултета. Чињеницу да на Факултету није спроведена дискриминација студената ни по једном основу (политичком, верском, рођачком и др.) потврдили су свршени студенти у анкетама (Прилог 4.2). Такође, загарантована је и могућност студирања студената са посебним потребама.

8.4 Руководилац САС-ФФП унапред упознаје студенте са важношћу праћења наставе и подстиче их на редовитост похађања. Сваки термин наставе на САС-ФФП укључује презентацију клиничких случајева који су сегмент практичне наставе која је обавезна, те су студенти у обавези да је посећују.

8.5 Током студија, студенти се оцењују на основу унапред објављених критеријума, правила и процедура. За оцењивање се користи правилник који се примењује на интегрисаним студијама, односно сви наставници који учествују у настави на САС-ФФП поштују и у потпуности примењују одредбе [Правилника о полагању испита](#) на Факултету, који је у складу са [Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту](#) Универзитета у Београду (Прилог 8.2.). На тај начин обезбеђује се коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената.

8.6 Систематично се испитује пролазност на испитима из сваког предмета као и то да ли су методе и критеријуми оцењивања прилагођени предмету. Студенти у оквиру студентских анкета дају своје мишљење о адекватности примењеног метода оцењивања и скрећу пажњу на евентуалне проблеме са којима су се сусретали током учења и полагања испита. У Табели 8.2. приказана је стопа успешности студената САС-ФФП.

8.7 Све одлуке везане за критеријуме и методе оцењивања који се примењују на предметима САС-ФФП усвајају се од стране КПУКПС, као и Наставно-научног већа Факултета како би се осигурала усклађеност са циљевима, садржајем и обимом акредитованих студија.

8.8 Током оцењивања наставници и сарадници који учествују у извођењу наставе на САС-ФФП поступају веома професионално и имају коректан однос према студентима, што потврђују резултати анкете спроведене међу активним студентима и/или студентима непосредно по завршетку студија електронским путем од стране КПУКПС (Прилог 5.1.).

8.9 Факултет води трајну евиденцију о положеним испитима, која се налази у *Записнику о полагању испита* и индексу студента и као електронски запис којем студенти могу приступити преко студентског сервиса. Наставници на САС-ФФП који учествују у организовању и извођењу наставе се периодично састају и дискутују остварене резултате полагања колоквијума/испита студената текуће школске године. Генерално, уочава се висока пролазност студената по предметима, што може бити последица чињенице да студенти, који су у највећем броју стално запослени у институцијама ван Факултета, могу да прилагођавају термине полагања својим професионалним активностима.

8.10 По завршетку сваког испитног рока, наставници на САС-ФФП проверавају пролазност студената по предметима и предузимају корективне мере у случају сувише ниске пролазности или других неправилности у оцењивању. На бази тога, дефинишу се и превентивне мере за предстојеће испитне рокове. У случају неадекватне расподеле оцена, ресорни продекан поступа према СОП-у о корективним и превентивним мерама (Прилог 8.3.).

8.11 Улога студената специјалистичких академских студија у процесу обезбеђивања квалитета на Факултету огледа се кроз активно учешће у раду КПУКПС. Учесће студената у оцени услова и организације сваког студијског програма САС обезбеђено је кроз студентске анкете, којима се процењују услови студирања, квалитет наставног процеса и рад стручних служби Факултета. Анкете су електронски доступне и анонимне, а попуњавају их како активни тако и свршени студенти (специјалисти) САС-а. Студенти имају право да се индивидуално обрате Руководиоцу САС-ФФП и/или Продекану за последипломску наставу и континуирану едукацију (у дефинисаним терминима, а уколико то важност проблема налаже и изван ових термина).

2. SWOTанализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Јасно дефинисане и јавности доступне процедуре које се односе на упис студената на САС-ФФП +++ Све релевантне информације о студијском програму и условима студирања на САС-ФФП, доступни су на интернет страници Факултета +++ Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани +++ Активно учешће студената САС-ФФП у раду КПУКПС +++		Могућност организовања наставе сходно осталим професионалним и другим активностима студената +++ Могућност организовања рада у малим групама, за шта је потребан додатни учioniчки простор ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Извесни простори на Факултету нису прилагођени студентима са посебним потребама +		Недовољно препознавање значаја и доприноса у раду фирми/установа од стране послодаваца које могу да пруже специјалисти САС-ФФП ++ У Правилнику о листи стручних, академских и научних звања препознаје се само звање специјалисте фармације, без истицања звања специјалисте фармакотерапије у фармацеутској пракси ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 8

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)

Позиционирање Факултета међу факултетима који припадају другим Универзитетима	Иницирање да се рангирају универзитети у Републици Србији	Руководство Факултета	Фебруар, 2025	Дописи Министарству Дописи Универзитету Израђена званична ранг листа универзитета
--	---	--------------------------	------------------	--

4. Показатељи и прилози за Стандард 8

Табела 8.1. Преглед броја студената по степенима, студијским програмима, и годинама студија на текућој школској години

Р. б.	Назив студијског програма и поље	Акредитован број студената за упис у прву годину	Стварно уписани у текућу школску годину (2022/23)		
			I год	II год	збир
1.	Фармакотерапија у фармацеутској пракси	48	26	37	63

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

* Студенти који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09) а завршили студије у предвиђеном року (успешни студенти)

** Студенти уписани у I годину у генерацији успешних студента (из претходне колоне)

*** Однос броја успешних студената и броја уписаних у I годину у генерацији успешних студената у %

Р. б.	Назив студијског програма и поље	*Број успешних студената	**Број уписаних у I годину студија у генерацији успешних студената	***% успешних студената
1.	Фармакотерапија у фармацеутској пракси	17	19	89,47

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

*Ниво студија САС	II год.			III год.		
	60	37-60	испод 37	60	37-60	испод 37

Фармакотерапија у фармацеутској пракси	/	1	35	н.п.	н.п.	н.п.
---	---	---	----	------	------	------

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Правилник о оцењивању

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања (*SOP08* - интерна рачунарска мрежа Факултета)

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

9.1 Факултет, као и Катедре за фармакологију, фармакогнозију и броматологију, обезбеђују студентима уџбенике и другу литературу неопходну за савладавање градива предвиђеног планом и програмом САС-ФФП.

9.2 Настава из сваког обавезног/изборног предмета покривена је одговарајућом литературом. Како је материја која се обрађује на модулу врло динамична и подложна променама на годишњем нивоу (превазилази динамику издавања уџбеника), студентима се редовно (након сваког одржаног термина теоријске и практичне наставе) достављају презентације, националне и интернационалне смернице за лечење одређених болести, и остали наставни садржај на Мудл пратформу за електронско учење. Списак препоручених уџбеника и литературе за сваки предмет налази се у Картонима предмета који су доступни студентима по упису САС на интерној мрежи Факултета. Студентима САС-ФФП су на располагању, између осталог, и уџбеници на српском језику приказани у Прилогу 9.2. чији су аутори наставници Фармацеутског факултета.

9.3 Издавачка делатност на Факултету се спроводи у складу са актуелним законским процисима. У вези са тим, Факултет је донео *Правилник о издавачкој делатности* (Прилог 9.1.), који је усклађен са *Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду*. Овим правилником дефинисани су задаци, услови рада и организација издавачке делатности Факултета, која се односи на издавање, дистрибуцију и продају наставних и других публикација, као и на доношење одлука у вези са издавањем публикација. Издавачку делатност на Факултету спровode декан Факултета, Наставно-научно веће, Комисија за издавачку делатност и Одсек за материјалне и финансијске послове. Факултет систематично прати и оцењује квалитет уџбеника и друге наставне литературе са аспекта квалитета садржаја, структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова). Студенти редовно путем анкета оцењују квалитет и покривеност предмета уџбеницима.

9.4 Факултет обезбеђује студентима библиотеку опремљену потребним бројем библиотечких јединица као и опремом за рад (читаоница, сале са компјутерима и др.). Пословање Библиотеке је регулисано [Правилником о раду Библиотеке Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета](#). Њиме је јасно утврђен поступак за набавку, пријем, инвентарисање и каталогизовање библиотечког фонда. Библиотека је преко рачунарске мреже повезана са Универзитетском библиотеком Светозар Марковић и Народном библиотеком Србије. Библиотека Факултета располаже са 11.659 библиотечких јединица (стање затечено у априлу, 2023). У Табели 9.1. су приказане библиотечке јединице Централне библиотеке Факултета које служе као наставна литература за САС-ФФП. Последњих година набављен је значајан број књига у електронском формату, чиме је унапређена доступност препоручене литературе, што је од посебног значаја за студијски програм САС-ФФП.

ФарФаР је заједнички дигитални репозиторијум свих одељења у оквиру Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета. ФарФаР омогућава отворени приступ публикацијама, као и осталим резултатима насталим у оквиру пројеката које се изводе на Фармацеутском факултету. Софтверска платформа репозиторијума прилагођена је савременим стандардима који се примењују у дисеминацији научних публикација и компатибилна је са међународном инфраструктуром у овој области. Сprovedена је едукација за коришћење одређених ресурса Репозиторијума Фармацеутског факултета ФарФаР и на њој су учествовали наставници и сарадници који реализују наставу на САС-ФФП.

9.5 Факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. У складу са тим, образована је *Комисија за библиотеку* чији је председник наставник Факултета у звању ванредног професора са циљем да координира набавку књига од значаја за све нивое академских студија, укључујући и специјалистичке академске студије. Наставници САС-ФФП такође континуирано раде на праћењу, оцењивању и унапређењу квалитета постојеће литературе, како би побољшали исходе учења својих кандидата.

9.6 Факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савладавање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета и опремљености, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему. Факултет има савремени рачунарски центар за студенте са брзим интернет приступом преко академске мреже, а чија је доступност студентима свих студијских програма (укључујући и студенте САС-ФФП) 12 часова дневно.

Информатичке сале и учионице:

- рачунарска сала са 30 рачунара и 34 прикључка на мрежу
- интернет сала са 6 рачунара и 32 прикључка на мрежу
- учионица А5 са 32 рачунара и 36 прикључка на мрежу
- сала А002 са 28 рачунара и 32 прикључка на мрежу
- 2 сале за симулацију рада у апотеци са укупно 14 рачунара (2 сервера)
- 1 сала за Лабораторијски информациона систем 4 рачунара (1 сервер)

Информатичка опрема на факултету:

- 16 сервера
- 527 рачунара
- 20 пројектора
- 95 штампача
- 27 скенера
- 21 *rack* орман
- 26 *switch* мрежних уређаја
- 32 *Wi-Fi access point* уређаја
- 2 *video conferencing* уређаја

У односу на претходни трогодишњи период, *Служба за информационе технологије* (ИТ) је у сарадњи са АМРЕС-ом постигла значајну покривеност Факултета *Eduroam Wi-Fi* мрежом, имајући у виду повећан број *access pointa* (32) чиме је постигнута покривеност свих битнијих простора у којима бораве запослени и студенти. Овај број *access pointa* је међу највећима на Универзитету у Београду. Такође је повећан и број рачунара са 453 на 527, као и број сервера са 11 на 16.

Уведена је и *Cisco Webex* платформа за комуникацију која се користи за *online* приступ настави, састанке, конференције и вебинаре. Студенти САС-ФФП имају приступ *e-learning* платформи *Moodle*. Како је за рад на овим платформама потребно да сваки студент има кориснички налог за пријављивање, те да мора бити уписан на сваки курс који похађа, знатно је повећано оптерећење запослених у ИТ Служби. Такође је урађена је прва фаза у увођењу *Office 365 Education* и прављења е-маил налога свим студентима, као и миграције е-маил налога запослених на овај систем.

9.7 Библиотека Факултета је приступила платформи *COBISS.SR.* и као чланица учествује у систему узајамне каталогизације и базе података *COBISS*, уз сталну комуникацију са инструкторима из Народне библиотеке Србије. Запослени у Служби за библиотечке и музејске послове којој припада библиотека су положили стручни испит из библиотекарства и савладали курсеве за које су добили одговарајуће лиценце.

9.8 Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

9.9 Студенти САС-ФФП се на уводном часу упознају са начином рада библиотеке и рачуноског центра. Додатно, са намером унапређења њихових компетенција у области рационалне фармакотерапије/фитотерапије/дијететике, студенти се упознају са начином претраживања КоБСОН базе података, као и релевантним сајтовима за прикупљање информација од значаја за фармацеутску праксу.

9.10 Просторије намењене за смештај библиотечног фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би

студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили адекватне услове за рад. Време коришћења библиотеке и приступ њеном комплетном фонду је 12 часова дневно.

2. *SWOT* анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Спровођење издавачке делатности Факултета у складу је са законским прописима који регулишу ову област +++ Факултет има Правилник о издавачкој делатности, усклађен са Правилником о наставној литератури Универзитета у Београду +++ Сви предмети су покривени адекватним наставном литературом +++ Структура и обим библиотечког фонда омогућава студентима савладавање градива и несметано одвијање наставног процеса ++ Информатички ресурси су одговарајућег квалитета што омогућава студентима савладавање градива, одвијање наставног процеса и истраживање +++		Увођење електронског вођења и праћења докумената олакшало би процес издавања публикација +++ Формирање онлајн књижаре Факултета ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Не постоје библиотечко-информациони систем и електронски каталог издања која би омогућили међубиблиотечку сарадњу и корисницима олакшали претрагу библиотечких јединица +++ Број запослених у рачунарском центру, библиотеци и пратећим службама није оптималан +		Уџбеници и други наставни материјали су интелектуална својина аутора и треба спречити њихово недозвољено копирање и умножавање и ван Факултета +++ Проблем заштите ауторских права код електронских издања ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 9

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Израда плана набавке литературе за САС-ФФП	Периодични састанци наставника САС-ФФП	Наставници САС-ФФП	Континуирано	Извештаји о ажурирању литературе
Издавање уџбеника и помоћних уџбеника на српском језику	Издавање (помоћних) уџбеника из области фармакотерапије/ фитотерапије/ дијететике	Предметни наставници САС-ФФП	2027. година	Објављени уџбеници

4. Показатељи и прилози за Стандард 9

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи предвиђених за САС-ФФП

Редни број	Врста библиотечке јединице	Број
	Књиге на српском језику	7
	Књиге на страним језицима	13
	Књиге на језицима националних мањина	/
Укупно		20
	Монографије на српском језику	1
	Монографије на страним језицима	3
	Монографије на језицима националних мањина	/
Укупно		4
	Часописи на српском језику	/
	Часописи на страним језицима	/
	Часописи на језицима националних мањина	/
Укупно		/
	Уџбеници на српском језику	2
	Уџбеници на страним језицима	/
	Уџбеници на језицима националних мањина	/
Укупно		2
Укупно библиотечких јединица		26

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Редни број	Назив опреме	Број
1.	Информатичке лабораторије/учионице	7
2.	Рачунари у кабинетима наставника и сарадника	387
3.	Рачунари у службама	50
4.	Рачунари у салама за предавања	90
5.	Сервери	16
6.	Пројектори	20
7.	Опрема за студије на даљину	2
8.	Штампачи	95
9.	Скенери	27
10.	<i>Rack</i> орман	21
11.	<i>Switch</i> мрежних уређаја	26
12.	<i>Wi-Fi access point</i> уређаја	32
13.	Остало	/

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

10.1 Орган управљања и орган пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању високошколском установом су утврђени Статутом Факултета (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Dokumenti/Statut%20Farmaceutski%20fakultet.pdf>) у складу са законом. Орган управљања Факултетом је *Савет Факултета*, а орган пословођења је *Декан* који руководи радом Факултета и заступа га пред трећим лицима. Декан Факултета је наставник Факултета у звању редовног професора и за свој рад одговара Савету Факултета. Декану Факултета у раду помажу продекани изабрани из реда наставника, а обављају послове из домена: наставе, последипломске наставе и континуиране едукације, науке и међународне сарадње и финансија. Продекан за наставу је задужен за послове у оквиру наставне делатности везане за интегрисане академске студије; продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију је задужен за послове у оквиру наставне делатности везане за докторске и специјалистичке и мастер академске студије и специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника; продекан за науку и међународну сарадњу за послове у оквиру научноистраживачке делатности и продекан за финансије за организацију логистичке подршке наставној, научноистраживачкој, здравственој и стручној делатности. Осим продекана из реда наставника, декану у раду помаже и студент продекан. Поједина овлашћења и послове из свог делокруга декан може пренети на лица са посебним овлашћењима и одговорностима и друга лица запослена на Факултету. Стручни органи на Факултету су *Наставно-научно веће* и *Изборно веће*.

10.2 Структура и организационе јединице Факултета, делокруг рада организационих јединица, њихова координација и контрола су утврђени *Статутом Факултета* и *Актом о систематизацији*, односно *Правилником о организацији и систематизацији послова на Факултету* (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/files/Dokumenti/Pravilnici/2022/Pravilnik%20o%20organizaciji%20i%20sistemizaciji%20poslova.pdf>), у складу са законом.

Правилник о организацији и систематизацији послова на Факултету (у даљем тексту: правилник) садржи одредбе којим се ближе уређује организација Факултета, руковођење организационим деловима, овлашћења и одговорности руководиоца унутрашњих јединица и друга питања од значаја за организацију и рад Факултета, а који се у периоду од 2019. године до припреме овог правилника неколико пута мењао. Потребу за изменама овог акта иницирале су, са једне стране, потреба Факултета да се усклађује са важећим стандардима и врши измене у организационој структури, а са друге стране измене у законодавству везане за високо образовање, рад јавног сектора и систем јавних служби у оквиру којег се налазе и институције високог образовања. Факултет је ради усклађивања са са Законом о националном оквиру квалификација 2021. године донео *Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова на Фармацеутском факултету Универзитета у Београду*.

Сходно овим изменама и допунама правилника, организациону структуру Факултета чине следеће организационе целине:

1. Радна јединица „Катедре“ коју чини 19 катедри у оквиру којих се обавља образовно-научни рад из наставних предмета за које је катедра основана, одређени послови из стручне и здравствене делатности као и административни и технички послови у циљу реализације истих. Ову радну јединицу чине катедре за физику и математику, општу и неорганску хемију, аналитичку хемију, органску хемију, ботанику, физичку хемију и инструменталне методе, микробиологију и имунологију, физиологију, фармацеутску хемију, аналитику лекова, фармакогнозију, медицинску биохемију, броматологију, токсикологију “Академик Данило Солдатовић”, фармацеутску технологију и козметологију, фармакологију, фармакокинетику и клиничку фармацију, социјалну фармацију и фармацеутско законодавство и патобиологију.

2. Радна јединица **„Лабораторије“** коју чине лабораторије у којој се обављају послови из области наставне, научноистраживачке, стручне и здравствене делатности за потребе Факултета и потребе других правних и физичких лица и то за: испитивање и контролу лекова; контролу биљних сировина и биљних лекова; испитивање намирница, дијететских суплемената и дијететских производа; токсиколошка испитивања; фармацеутско-технолошка испитивања; медицинско-биохемијске анализе; фармакологију; фармакокинетичка испитивања и студије биолошке еквивалентности; козметологију и дермофармацију; микробиолошка испитивања; рад са експерименталним животињама.
3. Радна јединица **„Центри“** у оквиру којих се обављају послови везани за реализацију научноистраживачких пројеката у оквиру међународне сарадње, пројеката научне сарадње са другим правним лицима, организација семинара, курсева у циљу оспособљавања кадрова путем перманентног образовања и иновације знања, пружање услуга из области здравствене делатности, а коју чине центри за: биолошка истраживања, експерименталну и примењену физиологију, индустријску фармацију, континуирану едукацију, козметологију и дермофармацију, лабораторијску медицину, међулабораторијска поређења, развој фармацеутске и биохемијске праксе, токсиколошку процену ризика, рад са матичним ћелијама у развоју лекова, рад са огледним животињама у развоју лекова, превенцију адиктивних понашања, дијететске суплементе и храну за посебне популационе групе, као и центар за трансфер технологија.
4. Радна јединица **„Заједничке службе“** у оквиру које се налазе одсеци и службе у којима се обављају стручни, административни и технички послови који су од заједничког интереса за рад Факултета, а којом координира и руководи секретар Факултета. У оквиру ове радне јединице налазе се одсеци за: правне и опште послове; наставу и студентска питања; материјалне и финансијске послове; комерцијалне послове; одржавање објекта, као и службе за: библиотечке и музејске послове; информационе технологије; обезбеђење Факултета.

Савет Факултета је крајем 2022. и почетком 2023. године донео одлуке о оснивању Центра за трансфер технологија и Центра за неуробиологију емоција и Факултет је у поступку усклађивања општих аката са наведеним Одлукама.

Шематски приказ организационе структуре је представљен као Прилог 10.1.

10.3 Факултет систематски прати и оцењује организацију и управљање Факултетом првенствено кроз настојање да се уочене слабости превазиђу кроз измену општих правних аката, израду одговарајућих процедура и упутстава.

У овом периоду је донет и Закон о студентском организовању након чијег ступања на снагу се приступило изради измена Статута Факултета, која је поверена Статутарној комисији, а која ће након спроведене јавне расправе на Факултету предлог Статута упутити стручном органу Факултета на усвајање.

Мере за унапређење организације и управљања Факултетом су спровођене путем израде стандардних оперативних процедура пословних процеса на Факултету, континуитету у примени пословно информационог система *FIMES* и *FIS*, а новину представља увођење софтвера за управљање документима у пословним процесима под називом: *„Document Management System“ (DMS)*. Факултет вођење кадровске евиденције за све запослене и ангажоване на Факултету води и у јединственом информационом систему просвете Републике Србије (ЈИСП) а почев од 2023. године и у информационом систему еНаука Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

У току 2022. године Факултет је израдио План интегритета Факултета у оквиру којег је сагледана потреба Факултета за инкорпорирањем мера побољшања за управљање ризиком од корупције сходно захтевима Агенције за борбу против корупције и обавезао се да у задатим роковима мере побољшања уврсти у опште акте Факултета. Током 2022. године одржала се обука запослених у области

спречавања корупције и јачања интегритета, коју су запослени били дужни да прођу у складу са Законом о спречавању корупције.

10.4 Факултет систематски прати и оцењује рад управљачког и ненаставног особља и предузима мере за унапређење квалитета њиховог рада кроз различите видове усавршавања – похађања предавања, семинара и курсева, учешћа у јавним расправама, радним групама и подстицању сарадње са различитим институцијама које су од интереса за рад Факултета.

Унапређење квалитета рада ненаставног особља се огледа кроз едукације које запослени похађају у циљу повећавања компетенција које континуиране измене у законодавству, стандардима и захтевима за обављање послова и задатака на радним местима захтевају. Управљачко и ненаставно особље је у овом периоду веома активно учествовало у јавним расправама које су се тичале предложених нових законских решења из области високог образовања, научноистраживачке делатности, здравствене заштите, рад јавног сектора и давало конкретне предлоге за измену истих. Такође, управљачко особље и запослени велику пажњу посвећују укључивању студената у рад органа Факултета и у догађаје и активности на Факултету из чега произилази да су веома мотивисани у раду са студентима. Осим чланства у Савету Факултета, комисијама и радним групама и присуствовању седницама Наставно-научног већа Факултета, студенти пружају помоћ током спровођења уписа на прву годину интегрисаних академских студија и спровођењу уписа у наредне школске године на интегрисаним академским студијама, учествују у организацији хуманитарних акција, квизова, песничких вечери, новогодишњој прослави, промоцијама јавног здравља, промотивним активностима Факултета и др.

Значајно унапређење пословања представља увођење система менаџмента квалитетом према стандарду *SRPS ISO 9001:2008*, а усвојеним стандардним оперативним процедурама *QMS*-а установљене су нове активности које су утврдиле обавезу документовања различитих процеса. У циљу континуираног одржања нивоа квалитета великог броја процеса документованих процедурама *QMS*-а, организована је обука за запослене који су обучени за интерне провериваче.

Запослени у Радној јединици Заједичке службе на Факултету су у току 2022. године радили на изради Информатора о раду Факултета који се у складу са Упутством за израду и објављивање информатора о раду органа јавне власти, почев од новембра месеца 2022. године, објављује путем јединственог информационог система информатора о раду који, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја, води и одржава Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

У току 2022. године Факултет је, у складу са чланом 81. Закона о буџетском систему успоставио систем финансијског управљања и контроле. Формирана је радна група за финансијско управљање и контролу (ФУК) која је припремила Акциони план за увођење система ФУК-а на Факултету, на основу ког су у сарадњи са руководиоцима свих организационих јединица израђени следећи документи: шифарник организационих делова Факултета за потребе обележавања образаца ФУК-а, листа пословних процеса свих организационих делова са основним ризицима пословних процеса, израда мапа пословних процеса и процедура свих организационих делова, израда регистра ризика свих организационих делова и Акциони план за праћење успостављеног система ФУК-а Факултета за период од 2023. до 2025. године. Руководилац и координатор радне групе за успостављање ФУК-а израдили су Стратегију управљања ризицима Факултета за период 2022-2024. година, чији је саставни део регистар ризика свих организационих делова Факултета а која је одобрена од стране декана Факултета.

10.5 Услови и поступак заснивања радног односа ненаставног особља утврђени су Законом и Правилником који се налази на интернет страници Факултета.

Ненаставно особље запослено на Факултету је распоређено у Радној јединици „Заједничке службе“ у оквиру стручних служби (одсека и служби) и Радној јединици „Катедре“ у оквиру 19 катедри и обавља стручне, административне, техничке и помоћне послове који су у функцији обезбеђивања обављања

делатности Факултета. Број ненаставног особља запосленог на Факултету се почев од 2013. године константно смањује, имајући у виду да је те године Влада Републике Србије донела Уредбу о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", бр. 113/13, 21/14, 66/14, 118/14, 22/15, 59/15, 62/19 и 50/20), која је престала да важи доношењем Уредбе о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Сл. гласник РС", бр. 159/2020) али су и даље остала решења која ограничавају могућност запошљавања у наредном периоду све док је уредба на снази.

Категорија запослених на чије се запошљавање ова уредба односи је управо категорија којој припада ненаставно особље, тако да се услед смањења броја због природног одлива и немогућности запошљавања на појединим непопуњеним радним местима, Факултет суочава са трајном упражњености на истим. Такође, треба напоменути и чињеницу да у систему којем припада Факултет, напредовање ненаставног особља никада није постојало, уколико се под напредовањем подразумева систем кретања кроз платне групе и разреде. Једини вид напредовања је омогућен кроз прелазак са једног радног места на друго у случају када запослени испуњава услове у погледу захтеване стручне спреме за радно место које је више вредновано. У овом периоду неколико запослених на Факултету је услед увођења нових радних места у правилник и стицања адекватне дипломе, распоређено на радна места која су више вреднована од оних на којима су се до тада налазили.

10.6 Рад и деловање управљачког и ненаставног особља су доступни оцени наставника, ненаставног особља, студената и заинтересованих субјеката, првенствено кроз Анкету о вредновању наставног процеса и студијских програма коју су попуњавали свршени студенти САС-ФФП.

Резултати анкете коју су попуњавали студенти који су дипломирали 2020/21. године показују да је већина свршених студената оценила рад запослених у стручним службама које су у непосредној комуникацији са студентима Факултета (за наставу и студентска питања, библиотеке и музејске послове, информационе технологије, одржавање објекта) као адекватан (66,7%), односно делимично адекватан (25%) и рад органа управљања о у потпуности адекватан (50%), односно задовољавајући (25%).

Анкета о квалитету САС-ФФП спроведена 2022. године међу студентима непосредно пред или након завршетка образовања обухватила и процену квалитета рада органа управљања и стручних служби на факултету током похађања специјалистичких академских студија (за наставу и студентска питања, библиотеке и музејске послове, информационе технологије, одржавање објекта). Резултати Анкете су следећи: *Квалитет рада органа управљања је оцењен као у потпуности адекватан према мишљењу већине (77,8%) или као задовољавајући (22,2%). Такође, квалитет рада стручних служби је оцењен као у потпуности адекватан (77,8%), као задовољавајући (11,1%) или као делимично адекватан (11,1%).*

На Факултету је усвојена и стандардна оперативна процедура која омогућава свим запосленим да закажу разговор са руководством и упуте своје похвале и примедбе на рад руководства и запослених. У Скриптарници Факултета и Одсеку за наставу и студентска питања постоје књиге утисака у коју студенти могу забележити своја запажања.

Заинтересовани субјекти ван Факултета свој утисак о Факултету, управљачком особљу и запосленим могу стећи кроз реализацију различитих облика сарадње, који се у крајњем виду огледају кроз продубљивање сарадње као и наградама и плакетима додељених Факултету за различите доприносе (развој високог образовања, раду и развоју факултета, сарадњу и допринос унапређењу фармацеутске струке и др.). У претходном периоду Факултету су уручене различите захвалнице, међу којима и Захвалница Владе Републике Србије на изузетном научном доприносу у борби против болести Covid-19 узроковане вирусом SARS-COV-2.

Након успостављања ових мера, почев од 2014. године, а у складу са установљеним поступком, Факултет се обраћао и обраћа министарству достављањем тражених образаца и образложења у циљу добијања одобрења за попуну радних места али без успеха. У овом периоду, на Факултету је дошло до знатног смањења броја запослених из реда ненаставног особља, а тај број је смањен углавном услед природног одлива, што је резултирало чињеницом да су нека радна места од виталног интереса за рад

Факултета остала упражњена. У складу са овим, због стицања услова за одлазак у пензију једног броја техничког и помоћног особља на катедрама и одласка са Факултета, извршена је прерасподела преосталих кадрова из категорије техничког и помоћног особља између катедри, а без новог запошљавања. Све ово је довело до веома отежаног обављања посла у организационим јединицама којима припадају та радна места, из чега произилази чињеница да један запослени обавља послове за више колега.

10.7 Факултет обезбеђује број и квалитет ненаставног особља у складу са стандардима за акредитацију и настоји да и поред великих проблема који има у вези са запошљавањем истог обавља делатност у континуитету. Мере Владе Републике Србије којима се ограничило ново запошљавање у јавном сектору су се одразиле и на број запослених из дела ненаставног особља на Факултету што потврђује податак да је укупан број ненаставног особља за 2012. годину износио 118, док је за 2023. годину тај број 109. Ненаставно особље не учествује у извођењу наставе на САС-ФФП, те је се осипање ненаставног кадра није одразило на квалитет наставног процеса, али јесте на дужину трајања администрација курса (овера семестра, издавање уверења и сл.).

10.8 Факултет обезбеђује управљачком и ненаставном особљу перманентно образовање и усавршавање на професионалном плану. Усавршавање на професионалном плану подразумева похађање курсева, семинара и предавања које као резултат дају повећање компетенција, а које континуиране измене у законодавству, стандарди и захтеви за обављање послова и задатака на радним местима захтевају. Ненаставно особље је у овом периоду похађало обуке везане за примену нових законских решења у пракси, успостављање система ЈИСП и еНаука и др. С тим у вези усвојена је и стандардна оперативна процедура *Оспособљавање и развој компетенција запослених*, а резултат њене примене представља развијање компетенција запослених која се евидентира кроз документоване извештаје.

2. SWOT анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа +++ Дефинисаност организационе структуре +++ Примена стандардних оперативних процедура у пословним процесима +++ Континуирано преиспитивање организационе структуре кроз измену и допуну општих аката +++ Доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања +++		Унапређење обучености и мотивација ненаставног особља +++ Мобилност ненаставног особља +++ Праћење и оцењивање квалитета управљања установом +++ Праћење и оцењивање квалитета рада ненаставног особља +++

Уведен систем финансијског управљања и контроле ++ Повећан број представника ненаставног особља које учествује у различитим врстама обука ++			
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
Непостојање могућности напредовања ненаставног особља +++ Неукључивање ненаставног особља у пројекте и поједине активности +++		Ограничавање запошљавања у јавном сектору +++ Изаовна економска ситуација +++ Честа изостајања одговора на тражена тумачења или стручна питања (из домена примене општих аката из области високог образовања) +++ Велика спорост у одлучивању органа Универзитета у Београду +++	

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 10

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Континуирано унапређивање ненаставне подршке	Обука ненаставног кадра	Секретар Факултета	Континуирано	Направљен годишњи план обуке не-наставног особља 10% запослених који годишње похађају обуке
Коришћење спољних услуга, где је то исплативо	Преиспитивање могућности уговорног ангажмана	Декан Продекан за финансије Секретар Факултета	Континуирано	Студија изводљивости

4. Показатељи и прилози за Стандард 10

Табела 110.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица укључених у САС-ФФП*

Редни број	Назив организационе јединице	Радно место	Име, средње слово, презиме	Квалификација
1.	Катедра за фармакологију	Стручнотехнички сарадник за рад у лабораторијама	Драгана, М, Крњић	Лабораторијски техничар биохемијског смера
2.	Катедра за фармакологију	Стручнотехнички сарадник за рад у лабораторијама	Данијела, С, Зрилић	Педијатријска сестра-техничар
3.	Катедра за фармакологију	Спремачица	Барбара, Д, Митровић	Женски фризер
4.	Одсек за материјалне и финансијске послове	Руководилац Одсека за материјалне и финансијске послове	Винка, М, Бијелић-Ђорђевић	Дипломирани економиста
5.	Одсек за наставу и студентска питања	Референт	Ружица, Д, Јевремовић	Техничар за примењену екологију
6.	Одсек за правне и опште послове	Архиватор	Мирјана, Д, Синановић	Гимназија

**ненаставно особље није директно укључено у реализацију наставе, већ индиректно (административни и логистички послови)*

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

11.1 Комплекс Факултета обухвата зграду Факултета која се састоји из више грађевинских целина повезаних комуникационим просторима и земљиштем површине око 6,9 хектара. Наставна, научноистраживачка, здравствена и стручна делатност, стручни, административни и технички послови се обављају у згради Факултета у оквиру: 4 (четири) амфитеатра, 19 (деветнаест) катедри у чијем саставу се налазе припадајуће лабораторије и 9 (девет) библиотека, 48 (четрдесет осам) кабинета наставника, лабораторија у оквиру РЈ „Лабораторије“, Учионице, Свечане сале, Виваријума, Рачунарске сале, Рачунарске учионице, Симулирајуће апотеке и просторија за рад запослених у стручним службама које обављају стручне, административне и техничке послове. Табеларни приказ простора Факултета је приказан у Прилогу 11.1.

Студентима Факултета, укључујући и полазнике САС-ФФП, омогућено је да користе: Интернет салу, Централну библиотеку у чијем саставу се налази и читаоница, услуге Скриптарнице, услуге фотокопирнице, централну гардеробу, гардеробне ормане и ресторан студентске исхране.

Теоријска и практична настава модула САС-ФФП се одржавају, у зависности од броја полазника, у Свечаној сали, амфитеатрима или некој од учионица. Стога, Факултет поседује одговарајуће просторне капацитете за одржавање наставе на САС-ФФП (Табела 11.1.).

У холу Факултета је постављен Инфо киоск у циљу информисања посетилаца Факултета о локацији запослених на Факултету, а у портирници је инсталиран нов систем видеонадзора.

У кругу око зграде Факултета поред главног прилаза постоје асфалтне и бетонске саобраћајнице за лакшу комуникацију и прилаз појединим деловима објекта, са паркинг простором капацитета од 190 паркинг места (од значаја за студенте САС-ФФП, који долазе на Факултет углавном својим превозом).

11.2 Факултет поседује адекватну и савремену техничку и другу специфичну опрему која обезбеђује квалитетно извођење наставе на САС-ФФП. Амфитеатри 2 и 3 су опремљени (поред класичне опреме) LCD пројекторима са пројекционим платнима и са савременом разгласном техником. У амфитеатру 3 је инсталирана интерактивна табла и пројектор. За потребе наставе се такође користе могу користити компјутерске лабораторије (А5, А002, РС) које су опремљене рачунарима и пројектором са пројекционим платном.

11.3 Факултет континуирано прати и сходно својим могућностима усклађује своје просторне капацитете са потребама наставног процеса и бројем студената. У протеклом трогодишњем периоду, настављено је са сервисирањем опреме и инсталација као и набавком рачунарске, канцеларијске и лабораторијске опреме. На интернет страници Факултета се налази Каталог расположиве опреме (Прилог 11.2.).

11.4 Факултет свим запосленим и студентима обезбеђује неометан приступ различитим врстама информација у електронском облику и информационим технологијама, како би се те информације користиле у научно-образовне сврхе.

У циљу бољег информисања запослених, студената и шире јавности о свим активностима на Факултету, нових прописа који обавезују јавне институције да објављују податке о свом пословању и презентације на енглеском језику, израђена је нова интернет страница Факултета на српском и енглеском језику. На Интернет страници Факултета се налазе сви релевантни подаци везани за организацију и делатност Факултета, као и Информатор о раду Факултета који се ажурира сваког месеца. Имајући у виду да интернет страница Факултета презентује Факултет, надлежне функције Факултета имају обавезу да сходно додељеним надлежностима достављају информације Редакцији сајта која је једина надлежна за постављање и ажурирање свих информација. У овом периоду су уведене нове рубрике са подацима о пензионисаним наставницима и професорима емеритусима, као и алумни страница, а у плану је завршетак рубрике у оквиру које би се налазили подаци везани за све

наставнике који су вршили функцију декана Факултета од његовог оснивања. Факултет има инстаграм профил ради проширења дисеминације информација од значаја.

Факултет је прикључен на *eduroam* сервис (бесплатан сервис за приступ интернету) коју је обезбедила Академска мрежа Србије (АМРЕС), а омогућава свим запосленима и студентима приступ интернету преко приступних тачака које су распрострањене широм света. Такође, Факултет је обезбедио сталан приступ различитим врстама информација у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, на Факултету а и од куће.

Велико унапређење у раду запослених и Службе за информационе технологије представља појачање система серверима: Нови сервер за виртуализацију, *virtual hypervisor*, Нови сервер за *web* апликације, Сервер *RCUB*-а (екстерни) за репозиторијум факултета „*FarFar*“, Сервер за лабораторијски информациони систем, Сервер *AMRES*-а (екстерни) за *e-learning* сервис „*moodle*“, Сервер у *cloudu* за Акредитацију факултета: сервис „*NAT 2019*“, Кластер *Microsoft servere* у *Cloud*-у за платформу „*Microsoft Office 365 A1*“ на који су постављени следећи сервиси: *Exchange Online (email server)*, *SharePoint Online*, *OneDrive for Business*, *Skype for Business Online*, *Office for the web*, *Yammer Academic*, *Azure Information Protection*, *Office 365 suite features: Microsoft Power Automate*, *Microsoft Forms*, *Microsoft Graph API*, *Microsoft Planner*, *Microsoft PowerApps*, *Microsoft StaffHub*, *Microsoft Stream*, *Microsoft Sway*, *Microsoft Teams*, *Office Delve*, *Office 365 Groups*, *Office 365 Video*, *OneNote Class Notebook*. Факултет финансира лиценцу за *Webex* платформу за одржавање наставе, састанка, консултација и других догађаја у онлајн окружењу.

Такође, Факултет је обезбедио сталан приступ различитим врстама информација у електронском облику преко академске мреже КОБСОН, приступ значајним страним и домаћим стручним и научним часописима, на Факултету а и од куће.

Опредељеност Факултета у промоцији *elearning*-а показује и чињеница да је Факултет учествовао у годишњим *Moodle Moot* скуповима посвећен коришћењу *elearning* платформе *Moodle*, који је окупио стручњаке из региона.

11.5 На Факултету се налази неколико просторија опремљених савременим уређајима које студентима и запосленим омогућавају рад на рачунарима и коришћење услуга као што су фотокопирање, штампање, скенирање, нарезивање CD и DVD материјала и то: Скриптарница измештена на улаз у Факултет у којој се продаје наставна литература и канцеларијски материјал, Фотокопирница у којој се обавља услуга фотокопирања и Рачунски центар (у саставу Службе за ИТ).

Анкетирање задовољства студената САС-ФФП које је спровела КПУКПС 2022. године обухватило је и питања у вези квалитета простора и расположиве опреме за рад. Анализа резултата Анкете показала је следеће: 66,7% испитаника је било у потпуности задовољно простором у коме се одвијала настава/вежбе и расположивом опремом за рад, 22,2% испитаника је овим било углавном задовољно, а 11,1% делимично задовољно (Прилог 4.1.).

2. SWOTанализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Студентима и запосленима је на располагању савремена инфраструктура задовољавајућег капацитета, као и одговарајућа техничка и друга специфична опрема +++ Континуирано праћење и усклађивање капацитета простора и опреме са потребама делатности Факултета ++ Коришћење лиценцираних <i>Webex</i> и <i>Moodle</i> платформи за извођење наставе у онлајн окружењу ++		Аплицирање за различите пројекте и програме расподеле инвестиционих средстава којима се могу унапредити услови за реализацију САС-ФФП +++ Планирање организације рада помоћу опреме и простора у Био4кампусу ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Неадекватна искоришћеност просторних капацитета у односу на укупну површину и укупан број студената и запослених (велике површине комуникацијских простора) +++ Неадекватност пројектованих за напајање просторија електричном енергијом и сигурносних система (повећано оптерећење прикључивањем нове опреме) +++ Недовољна искоришћеност расположиве опреме ++		Проблеми у финансирању високог образовања од стране ресорног министарства +++ Избегавање инвестиција у тренутни простор због пресељења у Био4кампус +

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 11

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење простора и опреме	Преиспитивање проблема простора и капацитета и предлог нових мера у складу са финансијама	Декански колегијум Одсек за одржавање објекта	Континуирано	Извештај са предлогом нових мера

	Анализа реализације инвестиционог и текућег улагања и докумената који подржавају ове активности	Декански колегијум Одсек за одржавање објекта	Континуирано	Извештаји
--	---	--	--------------	-----------

4. Показатељи и прилози за Стандард 11

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе) који се користе у реализацији студијског програма САС-ФФП

Укупна бруто површина у установи*		m ²		
	Просторија	Ознака	Број места	Површина (m ²)
	Амфитеатри, слушаонице			
1.	Амфитеатар 2	СП 6,7	220	256
2.	Амфитеатар 3	СП 4	100	118
3.	Амфитеатар 4	СП 5	100	118
	Укупно:		420	492
	Компјутерске лабораторије			
1.	Компјутерска учионица (А5)	ДС 008	36	90
2.	Рачунарска учионица	АС	30	113,40
3.	Интернет сала	СП 14	32	52,00
4.	Рачунарска учионица	А 002	32	63,00
	Укупно:		130	318,40
	Читаонице-библиотеке			
1.	Читаоница - централна	А 010/1	54	96
2.	Библиотека - централна	А 010		117
	Укупно:			213
	Канцеларије, стручне службе			
1.	Архива	УП/1		24,60
2.	Одсек за одржавање објекта	УП/3		24,45
3.	Шалтер служба	УП/5		38,50
4.	Одсек за наставу и студентска питања	УП/6		24,45
5.	Одсек за наставу и студентска питања	УП/7		24,95
6.	Продеканска соба	УП/8		24,65
7.	Продеканска соба	У1/1		24,65
8.	Пословни секретар	У1/2		24,95
9.	Декан	У1/3		24,45
10.	Секретар	У1/4		24,65
11.	Одсек за комерцијалне послове	У1/5		24,95
12.	Одсек за материјалне и финансијске послове	У1/6		24,45
13.	Одсек за материјалне и финансијске послове	У1/7		24,65
14.	Одсек за материјалне и финансијске послове	У1/8		24,95
15.	Одсек за материјалне и финансијске послове	У1/9		24,45
16.	Студентске организације	УС/3		25,00

Укупна бруто површина у установи*		m ²		
17.	Центар за континуирану едукацију	УС/6а		18,00
	Укупно			426,75
	Просторије за посебне намене			
1.	Фотокопирница	УС/2		25,00
2.	Скриптарница	ВС/1		24,00
3.	Рачунски центар	УС		60,00
4.	Свечана сала		40	85,25
	Укупно:			194,25
	Наставнички кабинети:			
1.	Кабинет за наставника – Катедра за фармакологију	Б 001/37		14,40
2.	Кабинет за наставника – Катедра за фармакологију	Б 001/42		14,40
3.	Кабинет за наставника – Катедра за фармакологију	Б309/19		9,10
	Укупно:			37,90
	Лабораторије за рад наставног особља			
1.	Лабораторија за рад наставног особља – Катедра за фармакологију	Б 305		72,10
	Укупно			72,10
	Просторије за рад наставног особља:			
1.	Просторија за рад наставног особља – Катедра за фармакологију	Б 001/39		16,40
2.	Просторија за рад наставног особља – Катедра за фармакологију	Б 001/40		16,40
	Укупно:			32,80
	Просторије за техничко особље:			
1.	Просторија за рад ненаставног особља – Катедра за фармакологију	Б 001/36		16,50
	Укупно:			16,50
	Просторије за прање:			
1.	Просторија за прање – Катедра за фармакологију	Б 001/41		15,60
	Укупно:			15,60
	Просторије за припрему:			
1.	Просторија за припрему – Катедра за фармакологију	Б 305/18		9,10
2.	Просторија за припрему – Катедра за фармакологију	Б 305/21		7,70
3.	Просторија за припрему – Катедра за фармакологију	Б 305/22		7,70
4.	Просторија за припрему – Катедра за фармакологију	Б 001/38		16,20
	Укупно:			40,70
	Просторије са апаратима; просторије за мерење			
1.	Лабораторија за студентски рад – Катедра за фармакологију	Б 105/27	20	45
Укупна површина свих наведених простора:				1.905

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду*

**У реализацији наставе на САС-ФФП се користи само компјутерска опрема*

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе*

**Није применљиво за студијски програм САС-ФФП*

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

13.1 Студенти имају значајну улогу у самовредновању и провери квалитета специјалистичких академских студија кроз чланство у Комисији за праћење и унапређење квалитета последипломских студија (КПУКПС). У састав КПУКПС од оснивања 2013. године улазе студенти последипломских студија, а у саставу КПУКПС која је образована 2022. године су студенти два програма специјалистичких академских студија, САС Фармакотерапија у фармацеутској пракси и САС Индустријска фармација, што чини 20% Комисије, чиме су и студенти овог вида студија добили прилику да учествују у обезбеђењу квалитета на Факултету. Одлука о учешћу наставника, сарадника и студената последипломских студија у споменутој комисији дата је у Прилогу 13.1.

13.2 Поред учешћа у КПУКПС, сви активни студенти, као и они непосредно по завршетку студија су позвани да анонимно учествују у попуњавању студентских анкета и на тај начин обезбеђују повратну информацију о квалитету појединих сегмената који су предмет самовредновања. Кроз анкете, студенти имају прилику да изразе своје мишљење, али и да предложе мере за унапређење квалитета. Факултет периодично организује и спроводи анкете о ставовима и мишљењу студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања (Прилог 4.1.).

13.3 Факултет периодично организује и спроводи анкете о ставовима и мишљењу студената САС о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања (Прилог 4.2).

13.4 Студенти САС су, као чланови КПУКПС, активно укључени у процесе перманентног осмишљавања, реализације развоја и евалуације студијских програма у оквиру курикулума и развоја метода оцењивања. Студентским анкетама о вредновању предашког рада наставника и сарадника, те анкетом о вредновању студијског програма, наставног процеса, постигнутих исхода учења, рада органа управљања и стручних служби од стране свршених студената, студентима се даје још једна могућност да изразе свој став и мишљење о свим областима које се проверавају у процесу самовредновања. КПУКПС је током 2021. и 2022. године спровела анкетање за студенте последипломских студија, међу којима су и студенти САС-ФФП, а почетком 2023. анкетање послодаваца који запошљавају студенте САС. Анализа резултата је дата у Прилогу 4.2 и Прилогу 5.1.

2. *SWOT* анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно
++ - средње значајно
+ - мало значајно
0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге Потенцијали	O	Могућности
	Активно учешће студената САС-ФФП у комисијама одговорних за обезбеђење квалитета последипломских студија +++ За студентске представнике бирају се најбољи студенти +++ Активно учешће студената у самовредновању квалитета студијског програма, наставног процеса, као и наставног и ненаставног особља +++ Студенти самостално предлажу мере за побољшање квалитета +++		Сарадња са свршеним студентима, као и њиховим послодавцима ће помоћи бољем сагледавању потреба у унапређењу квалитета наставних планова ++
W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Незаинтересованост одређеног броја студената за квалитетно учешће у процесу евалуације и унапређења квалитета ++ Недовољно развијена свест код студената о значају попуњавања анкета +++		Могућност да се на у телима и организацијама нађу студенти који ће заступати личне интересе, а не интересе студената ++ Неповерење студената да ће укључивање у процес самовредновања донети стварне промене ++ Неповерење студената у анонимност анкета ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 13

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Унапређење улоге студената САС у побољшању/унапређењу наставних планова на САС	Промовисати значај учешћа студената САС у обезбеђењу квалитета наставних планова САС (трибине, јавне расправе)	Продекан за последипломску наставу и континуирану едукацију Руководиоци и наставници/сарадници САС-а КПУКПС	Континуирано	Број одржаних трибина и јавних расправа

Подстицати студентске иницијативе у предлагању мера за побољшање квалитета.	На састанцима Комисија размотрити предложене мере од стране студената и упутити на имплементацију мере у циљу побољшања квалитета	Комисија за обезбеђење квалитета, КПУКПС	Континуирано	Број предложених и усвојених студентских иницијатива
---	---	--	--------------	--

4. Показатељи и прилози за Стандард 13

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

14.1 Процеси систематског праћења, периодичне провере као и континуираног унапређење квалитета САС-ФФП саставни су део процеса систематског праћења и контроле квалитета којег спроводи Факултет. Ови процеси су праћени низом активности које се тичу унапређења квалитета у оквиру унутрашње и спољашње провере квалитета координираним од стране Комисије обезбеђење квалитета. Комисија одређује и примењује мере и поступке осигурања квалитета у складу са документима које је усвојило Наставно-научно веће и који су доступни јавности, обавља периодично самовредновање у складу са *Законом о високом образовању*, а добијени резултати су доступни јавности на интернет страници Факултета.

Праћење, провера и унапређење квалитета студијских програма специјалистичких академских студија, укључујући и САС-ФФП, координисано је од стране Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломских студија.

14.2 За самовредновање свих модула САС (самим тим и САС-ФФП), Факултет је обезбедио све потребне податке и одговарајућу инфраструктуру, што се може закључити на бази Извештаја о самовредновању (доступни на интернет страници Факултета), који обједињују податке добијене из различитих извора: стручних служби Факултета; руководства Факултета; шефова организационих јединица; руководиоца САС; наставника, сарадника и студената, као и послодаваца који запошљавају фармацеуте са завршеном САС-ФФП.

14.3 Факултет има устаљену праксу да периодично спроводи анкетирање послодаваца који запошљавају фармацеуте са звањем специјалисте, а у којима они оцењују њихово теоријско знање, практичне вештине, организационе способности и др. Током јануара и фебруара 2023. године, Комисија за праћење и унапређење квалитета последипломских студија је спровела анкетирање електронским путем међу послодавцима који запошљавају специјалисте фармације који су завршили специјалистичке академске студије на Универзитету у Београду - Фармацеутском факултету у периоду 2019-2022. године. Међу анкетираним послодавцима није било оних који запошљавају специјалисте САС-ФФП. Детаљна анализа Анкете садржана је у Прилогу 4.1.

14.4 Наставници и сарадници Факултета, укључујући наставнике и сараднике који су укључени у извођењу наставе на САС-ФФП, има интензивну међународну сарадњу, која се одражава кроз учешће на међународним пројектима, бројем наставника и сарадника који су реализовали студијске боравке у иностранству, бројем страних предавача и одржаних предавања по позиву наставника из иностранства, чланства у међународним организацијама, заједничке радове са коауторима из иностранства, као и чланство Факултета у међународним организацијама. Ове активности и ангажовања омогућавају увид у рад других високошколских установа и позиционирање нашег Факултета међу њима. По свим релевантним показатељима, нарочито по броју објављених научноистраживачких радова и цитираности истраживача, Факултет је у рангу са фармацеутским факултетима у иностранству.

14.5 Развој организационе културе квалитета подразумева не само периодичне провере квалитета наставног процеса, већ и успостављање својеврсне корелације између образовних, истраживачких и активности у области публикација резултата. У складу са интернационалним стандардима, одговарајуће структуре прате и анализирају резултате научноистраживачког рада, издавачку делатност и раде на унапређењу квалитета научне и стручне литературе чији су аутори наставници и сарадници ангажовани у настави САС-ФФП. Континуирано се прати и успех студената на појединачним испитима и у целини и на основу закључака у анализи добијених резултата предлажу се и предузимају мере за побољшање успеха студената.

Периодичне провере квалитета наставног процеса на САС-ФФП обавља КПУКПС. Ова Комисија континуирано прати и процењује све аспекте квалитета наставе (планове и програме, распореде

извођења наставе, начин и квалитет извођења наставе, квалитет извршиоца наставе - наставника и сарадника).

Евалуацију и преиспитивање обавља Комисија за обезбеђење квалитета и поступак самовредновања кроз интерне провере и самовредновање, сходно процедури и плановима свог рада, а према правилнику о раду ове комисије.

14.6 Као доказ опредељења Факултета за квалитет је и податак да је установа имплементирала и примењује систем менаџмента квалитетом, за шта је сертификована у мају 2015. године, након успешне екстерне провере, за област високог образовања и за област испитивање и контролу лекова и микробиолошка испитивања у оквиру Централне лабораторије. С тим у вези, редовно се обављају интерне провере на Факултету. Прва интерна провера је била 2014. године, када је и формиран Тим за квалитет. У току наредних година Тим за квалитет је једном годишње спроводио интерну проверу у оквиру радних јединица: РЈ Катедре, РЈ Заједничке службе и РЈ Лабораторије, са задовољавајућим резултатима.

Извештај о самовредновању САС-ФФП најпре се доставља руководиоцу модула, а потом се исти усваја на Наставно-научно већу Факултета у форми сумарног документа, док су резултати свих области вредновања због обимности докумената приказани упућивањем на одговарајући линк на интернет страници Факултета. Преко студентских представника у оквиру КПУКПС и студенти САС-ФФП се преко својих представника редовно упознају са резултатима самовредновања Факултета са циљем подизања свести о значају функционисања система обезбеђења квалитета, а последично и побољшања у стицању знања и вештина током процеса студирања. Како је регулаторни захтев да се самовредновање спроводи најмање једном у три године, на сајту Факултета су доступни извештаји за 2008., 2010., 2012., 2015. и 2018. (2019. рађена измена и допуна) годину (Прилог 14.1).

2. *SWOT* анализа

Квантификација процене предности, слабости, могућности и опасности испитиваних елемената анализе је вршена као:

+++ - високо значајно

++ - средње значајно

+ - мало значајно

0 - без значајности

S	Предности/Унутрашње снаге	O	Могућности
	Потенцијали		
	Успостављен онлајн систем анкетања +++ Редовно се тражи мишљење послодаваца, као и извештаји са бироа за запошљавање +++ Активно учешће студената САС-ФФП у раду Комисије за праћење и унапређење квалитета последипломске наставе +++ Самовредновање је постало део културе квалитета ++		Управа Факултета даје јаку подршку даљем унапређењу система обезбеђења квалитета +++ Компетентан наставни кадар способан да се укључи у рад различитих комисија на нивоу Универзитета и заједнице ++ Већа сарадња са свршеним студентима и њиховим послодавцима у бољем сагледавању потреба у унапређењу квалитета наставних планова ++

W	Унутрашње слабости	T	Опасности/Слабости
	Недостаје адекватна методологија поређења са другим високошколским установама у земљи ++ Недовољно времена да се наставници поред својих обавеза посвете раду у телима за обезбеђење квалитета ++		Мишљење дела студената и наставника да својим ангажовањем не могу ништа да промене у друштву +++ Несагледавање користи од процеса праћења и обезбеђења квалитета +

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета Стандарда 14

Задатак	Активности	Извршилац	Рок реализације	Индикатори исхода (мерљиви циљеви у погледу контроле реализације)
Развој и унапређење система квалитета	Континуирано прикупљање и формирање базе података за периодичну проверу квалитета	Руководилац, наставници и сарадници САС-ФФП КПУКПС	Континуирано	Израђена интерна процедура и формирана база података

4. Показатељи и прилози за Стандард 14

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

Извештаји о самовредновању Фармацеутског факултета у 2008., 2010., 2012., 2015., 2018. и 2019. (измена и допуна) години доступни су на интернет страници Факултета (<http://www.pharmacy.bg.ac.rs/o-fakultetu/46/dokumenti/>)